

Gorenjec

Št. 3. Leto XIX. - Kranj, 19. januarja 1935.

Uredništvo in uprava je v Kranju, Strossmajerjev trg št. 1. Telefon št. 73. „Gorenjec“ izhaja vsako soboto. Dopolnje sprejema uredništvo do srede zvečer. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. — Naročnina za „Gorenjca“: celoletno 40 Din, polletno 20 Din, četrtletno 10 Din, pos. št. 1 Din.

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Za katoliško prosveto

Prosveta je bila, je in tudi bo ideal človeštva. Brez pretiravanja smemo reči, da so narodi vedno hrepneli po izobrazbi in se niso strašili velikih žrtev, da so mogli priti do izobrazbe. Vendar je bila prosveta in izobrazba do nedavnih časov privilegij nekaterih srečnih izbrancev, last privilegiranih stanov. V poganstvu se je zdelo, da so bogovi posebno odlikovali one ljudi, ki so mogli priti do izobrazbe.

Šele v krščanski dobi se je začela izobrazba polagoma spuščati iz svojih višin tudi med preprosto ljudstvo. Prav posebna pospeševalnica izobrazbe je bila skozi vsa stoletja Cerkev. Ona je prva začela ustanavljati raznovrstne šole, dočim se sicer vsemogoca rimska država ni brigala za izobrazbo podanikov in ni ustanavljala nikakih šol. Zgodovinsko dejstvo je, da je Cerkev pri vsakem narodu zelo odlično pospeševala izobrazbo in napredek kulture; ustanavljala je nižje, srednje in visoke šole. Cerkev je prva ustanovila v Evropi univerze ter tako z uspehom širila izobrazbo in kulturo.

Cerkev je bilo v srednjem veku že sorazmerno dobro poskrbljeno za izobrazbo, vendar se ne moremo govoriti o splošni ljudski izobrazbi. Do tega je prišlo šele v novejši dobi. Preteklo in sedanje stoletje sta dvignila splošno ljudsko prosveto in dostop do nje omogočila slehernemu poedincu. Ljudska prosveta je omogočila izobrazbo najširšim plastem ljudstva in poskrbela prav posebno tudi za one, kateri so že zadostili šolski obveznosti. Hotela jih je izpopolniti v čim večji in čim popolnejši izobrazbi in je v ta namen ustanavljala prosvetna društva in zidala prosvetne domove. V teh prosvetnih domovih, ki so postali nekake ljudske univerze, se je gojilo petje, dramatika, govornišvo, telovadba in še neštete druge panoge kulturnega udejstvovanja. Kdo bi mogel naštet in pregledati, kar so napravila prosvetna društva za pravi napredek in izobrazbo. Če bi bilo sezidanih še toliko šol, nižjih in srednjih, bi ne mogli toliko storiti za ljudsko izobrazbo, kakor skromni prosvetni domovi, ki so poleg župne cerkve v župniji prav gotovo najbolj obiskane hiše po naših krajih. Vsak bo moral priznati in objektivni zgodovinar bo moral pibiti, da se moramo vprav prosvetnim društvom — ki imajo svoje ognjišče v prosvetnih domovih in sleherni župniji — zahvaliti, da je naš narod tako izobražen in kultiviran.

Stoletja so minila, preden je izobrazba postala splošna ljudska potreba. Danes pa vse govori o izobrazbi in najširši sloji ljudstva hrepene po izobrazbi in napredku in so dejanski tudi visoko izobraženi.

Prosveta podaja ljudem splošno teoretično izobrazbo ter daje ljudem možnost, da si morejo služiti svoj vsakdanji kruh. Saj zabitega človeka nikjer ne marajo, vsepovsod iščejo izobraženih in prebrisanih ljudi. In dejstvo je, da so si mnogi, ki danes zavzemajo odlična mesta bodisi v gospodarstvu in občinski politiki, izobrazili baš v prosvetnih društvih. Šola sama bi jim nikakor ne zadostovala.

Toda katoličani se moramo zavedati, da prosvetna društva niso morda kakšne strokovne šole, ki človeka pripravljajo na življenjski poklic; prosvetna društva morajo v človeku pred vsem utrjevati njegov življenjski nazor, da bo znal pravilno presojati celokupno življenje, bodisi kulturno, gospodarsko, javno in zasebno in to pod vidikom večno vejavnih krščanskih načel. Prosvetna društva morajo človeka z vsem svojim udejstvovanjem voditi do edino pravega cilja in namena, — to je, do zveličanja duše. Res je, da prosvetna društva niso kakšne verske bratovščine, a vendar morajo biti prosvetna društva oni vzgojnifaktorji, ki bodo vzgajali duše v duhu in skladu Kristu-

sovih idej. Če katoliška prosvetna društva ne dosegajo tega cilja ali ga morda celo nočejo dosegati, potem so nepotrebna in nevredna, da obstojajo. Zato nam katoliškim Slovincem ni vseeno, kakšna je naša ljudska prosveta, ali se morda po njih razširjajo in utrjujejo svobodomiselnost, materialistična in marksistična načela ali pa krščanska pravičnost in ljubezen, z eno besedo: krščanska miselnost. Saj vidimo, da hoče moderno svobodomiselnost najrazličnejših nians vzgajati našo mladino. Toda mi pri tem ne smemo ostati prekrizanih rok in prepustiti splošno vzgojo našega naroda ljudem, ki jim niso sveta Kristusova načela.

Naša sveta dolžnost je in to dolžnost nam naklada naša vesti, da vodimo naša prosvetna društva, ki bodo vsak čas prežeta s pravim krščanskim duhom. Mi katoličani moramo graditi mogočen prosveteni hram, katerega so že v potu svojega obraza gradili naši predniki. In ta visoki kulturni hram, ki se mu pravi ljudska prosveta, mora temeljiti na Kristusovih večno veljavnih načelih.

V znamenju volitev

Te dni se vrše po celi državi številne konference in politični sestanki v zvezi s kandidiranimi listami za volitve v naš senat. Ponekod so ti sestanki javni in je tudi po časopisju javnost mnogo bolj informirana, kot pa je bil do nedavnega običaj. Pri tej priliki se napoveduje, da na jesen poslanske volitve. Leta 1935 je tako izrazito volivno leto in naša notranja politika zahteva, da svobodne volitve postavijo na vodstvo države in samoupravne politike moze ljudskega zaupanja in takih nazorov, da bo imela od njih korist država in narod.

Trenutno se vrše priprave za volitve v senat. Te so po celi državi prav živahne, zlasti pa še v Sloveniji. Razumljivo je, da se tudi JNS na volitve vsestransko pripravlja in je slovenska JNS tudi že postavila kandidatne liste. V nedeljo so prišli v ta namen v Ljubljano narodni poslanci, senatorji, delegati okrajnih organizacij, banovinski svetniki. Ti delegati so imeli predposvetovanje. O tem poročajo po Jutru Slovenec:

Dr. Kramer je v imenu vodstva stranke sporočil imena onih kandidatov, ki so bili prijavljeni vodstvu, delegati okrajnih organizacij pa so imenovali druge kandidate. Razprava o tem predmetu se je zaključila z izvolitvijo posebnega kandidacijskega odbora, ki naj pripravi enotno kandidatno listo in jo predloži naslednjega dne konferenci. V kandidacijskem odboru so bili dr. Marušič, dr. Kramer, Pucelj, Petovar, Lončar, dr. Lipold in Babnik. Kandidacijski odbor se je naslednjega dne, to je 14. t. m., sestel v prostorih tajništva stranke ob 9. Posvetovanje je trajalo čez 12. Tako se je mogla začeti konferenca šele ob pol 13, mesto ob 10, kakor je bila napovedana. Konferenco je otvoril glavni tajnik stranke dr. Kramer. Prisotni so bili skoraj vsi, ki po pravilih stranke smejo sklepati o kandidaturah za senat. Razen njih so bili navzoči še minister dr. Marušič, člana ožjega glavnega odbora stranke Ribnikar in dr. Rajar, nadalje senatorja dr. Novak in dr. Ravnihar. Dr. Kramer je konferenco obvestil, da se kandidacijski odbor ni mogel sporazumeti, da bi predložil enotno kandidatno listo. Zato je predložil konferenci tri liste, o katerih je kandidacijski zbor razpravljal in ki imajo vse kot prvega kandidata ministra dr. Marušiča. Banovinski svetnik Zdravec je priporočil prvo listo, ki je bila sestavljena takole: dr. Marušič, dr. Kramer in Pucelj, namestniki Janžekovič, dr. Kalan in dr. Gorišek. G. Zdravec je poudaril, da predstavlja lista najboljši izraz skupne in enotne nacionalne fronte in da upošteva pri tem ne le političen pomen kandidatov, marveč tudi izražene stanovske in teritorialne interese.

Preden je prišlo do glasovanja, je na vprašanje banovinskega svetnika Babnika izjavil minister dr. Marušič, da sprejme kandidaturo le na drugi listi, ki je bila sestavljena takole: na prvem mestu dr. Marušič, na drugem Janžekovič, na tretjem pa dr. Puc, namestniki pa Ivan Pucelj, dr. Režek in notar Jerreb. Minister dr. Marušič je v svojem govoru izjavil, da smatra za potrebno, da se mora pod njegovim vodstvom v bodoče delati druga politika, politika strožje discipline in jačjega pridobivanja. Tako poroča Jutro. Da se bo mogla ta politika voditi, je treba večjega notranjega soglasja med njim in njegovimi sodelavci. Zato smatra le to drugo listo za tako, da lahko v njej kandidira.

Dr. Kramer je po kratki razpravi odredil glasovanje, ki se je vršilo poimensko. Za prvo listo (Marušič, Kramer, Pucelj) je glasovalo 14 narodnih poslancev in 22 navzočih (Urek, Prekoršek, Hajdinjak, Pustoslavšek, Lončar, dr. Kramer, dr. Rape, dr. Pivko, Krejči, Benko, inž. Pahernik, Mohorič, Spindler in Petovar), 15 delegatov okrajnih organizacij od 23 navzočih (dr. Drnovšek, Mravljak, dr. Rak, Ivanc, Košnik, Dolinšek, Lajovic, dr. Cepuder, Rojnik in Horvat); 8 banovinskih svetnikov od 34 navzočih (dr. Sajovic, Pirc, dr. Roš, Birolla, dr. Lipold, Zdravec, Kührar, dr. Senčar), skupno torej 37 glasov.

Za drugo listo (Marušič, Janžekovič in Puc) je glasovalo 8 narodnih poslancev od 22 (Cerer, Pucelj, Gajšek, Drmelj, Mravlje, Koman, Zelenič in Klinc); 8 okrajnih delegatov od 23 navzočih (Müller, Ravtar, Kriznič, Ipavec, Pipan, Malešič, Matko, Drogenik); 24 banovinskih svetnikov od 34 navzočih (Krulej, Pikel, dr. Goričan, Lovšin, Goričar, Vode, Zevnik, Arko, Jereb, Snoj, Kurent, Ravnihar, Javornik, Babnik, Tavčar, Orehek, Skuhala, Remžgar, Gornjak, Janžekovič, Zupančič, dr. Režek, Šolar, Lavtižar, dr. Obersnel, Gajšek ter še senator dr. Gregorin), skupaj torej 43 glasov. O tretjem kandidacijskem predlogu niso glasovali.

Beseda o našem zadrugištvu

Radi se Slovenci ponašamo, da imamo dobro izvedeno naše zadrugištvu. Do zadnjega časa o tem ni bilo mogoče dvomiti, ker smo res v tem prednjačili in bili za vzor drugim delom naše države. Pri vsem tem pa smo vedeli mi sami, da nam v našem zadrugištvu še vedno veliko manjka, da bi moglo vzeti resno v roke delo za izboljšanje težavnega položaja, v katerega je bil mali, delovni človek potisnjen brez posebne lastne krivde. V zadnjem času pa se je začelo razvijati zadrugištvu v državi v takih smereh, da se moramo mi resno vprašati, če še hodimo vztrajno po začeti poti ali pa smo začeli zaostajati.

Pred kratkim je Glavna zadrugišna zveza v Jugoslaviji izdala svoje poročilo. Nad vse važna je ugotovitev tega poročila, da se je zadrugištvu v državi z vsjo živahnostjo pričelo obračati k proizvodnim (produktivnim) zadrugam in res pokažejo vijuge na tabeli hitri razvoj teh zadrug v zadnjih letih.

Nas Gorenjce zanimata pred vsem dve vrsti zadrugištva, ki poleg denarnega in kmetijskega nabavno prodajnega zadrugištva prihajata za nas najbolj v poštev, to sta mlekarstvo in živinorejsko zadrugištvu.

Leta 1932 je bilo v državi vseh mlekarstvih (in sirarskih) zadrug 153, in od teh je bilo pri nas 63, v odstotkih 40.12. Leta 1933 pa je bilo mlekarstvih zadrug v državi 168, dočim smo mi ostali pri prejšnji številki in smo odstotno nazadovani na 37.5 ali za 2.62 odstotka. Seveda pa je treba vedeti, da so v tem času položili temelje za obsirnejši razvoj našega mlekarstva, ker je delovanje

manjših zadrug postalo zelo otežkočeno in so se pričele mlekarstve zadruge združevati. To je pa nujno potrebno za naše gorenjske razmere, ker sicer moramo doživeti čas, ko se bo v našem kraju prodajalo drugo mleko in mlečni izdelki, naše mleko pa bo ostajalo doma. V tem oziru se moramo samo vprašati, če je naše številčno nazadovanje utemeljeno v tem dejstvu in torej ni nazadovanje, ampak pravo napredovanje, ki more našemu kmetu samo zelo pomoči v njegovem gospodarstvu. Poudariti pa je treba, da bodimo budno na straži, da ne pričnemo v resnici nazadovati, kar bi bilo lahko nad vse usodno za naše mlekarstvo in kmetijstvo. Treba je, da naše mlekarstvo zadrugištvu presojamo iz širokega splošnega vidika, pa potem še posebej iz našega ozkega, domačega položaja, pa bomo hodili pravo pot in bomo temu zadrugištvu posvetili ono pozornost in skrbstvenost, ki jo zasluži!

Naša Gorenjska je živinorejska pokrajina, zato moramo razvoj živinoreje pri nas in drugod primerjati, če pogledamo organizacijo dotične gospodarske panoge. Že omenjeno poročilo pove, da je bil leta 1932 v naši državi 153 živinorejskih zadrug in v Sloveniji od tega 73 ali 47.7 odstotkov. V letu 1933 pa je bilo teh zadrug v Jugoslaviji 164, mi pa nismo nič napredovali, in smo tako padli za 3.30dstotka in smo še imeli 44.4 odstotke živinorejskih zadrug. Res je, da se je v tem času ustanovilo nekaj živinorejskih društev, toda vedeti moramo, da so taka društva že tudi prejšnja leta delovala, a se niso obnesla in so jih spodrinile zadruge. Zato naj bi se tudi sedanja društva spremenila v zadruge. Vemo pa tudi iz prakse, da je notranje delovanje teh zadrug pri nas zadnje čase nazadovalo. To je naravnost porazno za nas, če pomislimo, kako vse naše kmečko gospodarstvo odvisi prav od živinoreje. Treba bo zadevo v bodoče resno vzeti v roke in odstraniti vse ovire. J. O-k.

II. Evharistični kongres v Ljubljani

Ne štedite s poročili! Že enkrat smo prosili, da poročate Glavnemu pripravljalnemu odboru vse, kar se v Vašem okolišju zgodi v zvezi s pripravami na Evh. kongres. Ta poročila so nad vse važna, ker morejo izdatno služiti za medsebojno pobudo.

Podobice za mednarodno molitvijo za Evh. kongres so izšle in jih te dni razpošiljamo. Vsaka naj bi pripomogla do obilnejšega uspeha kongresu. Molitev za kongres naj postane dolžnost slehernega vernika. Molite jo skupno pri družinskih molitvah. Mnogo pričakujemo od kongresa in dobili bomo, če bomo za božji blagoslov prosili.

Izkaz prispevkov za Evh. kongres. Glavni pripravljalni odbor izreka prisrčno zahvalo vsem, ki so doslej prispevali za stroške kongresa. Seveda sa dosedanji prispevki še zelo skromni in bo treba še mnogo prositi, še močno trkati na dobra srca. Tem večje pohvale je zato vredna darežljivost naših vrlih Mohorjavnov in drugih, ki so priskočili na prvi poziv in prispevali kljub krizi radi ter z ljubeznijo. V zadnjem času smo prejeli: Z Vurberga p. Ptuj 22 Din, s Črnuč 34 Din, iz sv. Lovrenca v Slov. gor. 30 Din, iz Žabnica p. Šk. Loki 40 Din, s Krke pri Dolu 20 Din, z Lipoglava 13 Din, iz Št. Petra pri Nov. mestu 30 Din, iz Žič p. Konjicah 20 Din, iz Griž p. Celju 50 Din, Homca 40 Din, St. Gotardt p. Trojanah 30 Din, sv. Križ p. Litiji 33 Din, Smlednik 75 Din, od

dveh neimenovanih 52 Din, v zakristiji cerkve Srca Jez. v Ljubljani pa se je nabralo 50 Din. Naj bi velikodušni varovalci našli mnogo posnemovalcev. — Čim več bomo za kongres tudi gmetno žrtvovali, tem sijajnejši potek si lahko obetamo.

DELA VSTVO

Volitve obratnih zaupnikov

Volitve obratnih zaupnikov bodo v kranjskih tovarnah: v Jugobruni v soboto 26. januarja od 12 do 16, v Jugočeski v nedeljo 27. januarja od 8 do 12, v Tekstilindusu na Gašterju pa v soboto 26. januarja popoldne. — Volitve bodo tajne, volilo se bo po listkih, in sicer bo imela Jugoslovanska strokovna zveza bele listke, Splošna del. strokovna zveza (marksisti) rdeče listke, Narodna strokovna zveza (nacionalna) pa plave listke. Delavci volijo na ta način, da denejo v kuverto samo en listek, kakršno listo pač volijo, ostala dva pa zavržejo. Kuverto oddajo zapečatenno volivnemu odboru.

Delavstvo v tovarni Jugočeski pozivamo, da se kljub neprikladnemu času volitev polnoštevilno udeleži, ker so te volitve zelo važne za izboljšanje delavskega položaja, katerega do danes vsi dosedanjí zaupniki niso prav nič izboljšali, ampak so, nevedni delavskega zaupanja, vse leto sedeli v brezdelju. V bodoče mora biti drugače: delavski zaupniki morajo biti res požrtvovalni, nesebični ljudje, ki bodo znali vedno zastopati delavstvo ne glede na lastno korist ali škodo. Jugoslovanska strokovna zveza je izbrala med delavstvom najboljše, ki naj postanejo borci delavskih pravic v tovarnah. Zato naj v nedeljo 27. januarja pride vse delavstvo iz tovarne Jugočeske izročiti skrb za svoje pravice možem, ki so vredni njegovega zaupanja.

V drugih tovarnah bo lažje, ker bodo volitve na delovni dan. Toda tudi tam naj se vsak delavec, preden izroči volilni listek, vpraša, kakšno je bilo delovanje dosedanjih zaupnikov in koliko koristi je delavstvo od njih imelo. Zato naj vsakdo, ne meneč se za razna lepa gesla in lepe besede, voli tiste ljudi, od katerih edinih more pričakovati, da bodo vredni njegovega zaupanja in da ga v nobenem primeru ne bodo pustili na cedilu, četudi jih to stane težke žrtve. Tudi po drugih tovarnah je JZS temeljito izbrala med delavstvom in postavila na svojo listo ljudi, ki bodo delavskega zaupanja vredni.

Delavstvo, pokaži, da hočeš imeti res dobre, vredne, požrtvovalne, nesebične obratne zaupnike!

Jugoslov. strok. zveza.

Za izvedbo delavske zakonodaje

Delavska socialna zakonodaja v naši državi je precej obširna. Obsega zakon o zaščiti delavcev (1922), zakon o inspekciji dela, zakon o zavarovanju delavcev (1922) ter novi obrtni zakon (1952).

Iz tega se vidi, da je socialna zakonodaja v naši državi precej izpopolnjena. Zalostno pa je, da se ta socialna zakonodaja ne izvršuje v taki meri kot bi se morala. Krivdo za to nosijo v prvi vrsti delodajavci, potem pa tudi delavstvo samo, ker se za te zakone ne zanima, jih ne pozna in ne zahteva, naj se izvršujejo.

Prav zato je važna naloga in dolžnost strokovnih organizacij, da delavstvo s temi zakoni seznanijo. Delavske strokovne organizacije niso za to — kakor nekateri izmed posejdujočih krogov mislijo — da med delavstvom sejejo nezadovoljnost proti podjetniku, da ščuvajo delavstvo k odporu itd. Delavske strokovne organizacije so za to, da združujejo delavstvo, da tako enotno delavstvo doseže izvrševanje obstoječih socialnih zakonov. Kakor se izvršuje vsi drugi zakoni, tako točno in zvesto se morajo izvrševati tudi delavski zakoni.

Zato je vestna dolžnost vsakega delavca, da se organizira in se tako ramo ob rami z ostalim delavstvom bori za zboljšanje svojega položaja in za izvrševanje del. socialne zakonodaje.

Zadnji čas je, da se delavstvo strne v enotno delavsko fronto in da s pomočjo obstoječih socialnih zakonov doseže pravice, ki mu jih zakoni dajejo. Tisoči delavstva prihajajo v naše kranjske tovarne, da z delom svojih rok kopirajo bogastvo tujemu kapitalu, dočim delavci sami niti toliko ne prislužijo, da bi imeli za svoje vsakdanje potrebe. Če tuji kapitalist ne spoštuje delavskih zakonov, mora biti delavstvo na mestu, da ga pouči.

Kako je mogoče, da dekile, ki prihaja 2 uri daleč v Kranj, zasluži le 60 do 80 Din na teden, za 60 ur dela! Včasih zasluži še manj, niti 50 Din. Vrh tega morajo v tovarni trpeti šikaniranje tujih mojstrov. Kam to pelje? Morda zaradi nezadostne prehrane in jetiko ali v še hujši prepadi, da si tam služijo svoj kruh, ker ga s pridnim delom ne morejo. Pa fantje, ki iz okolice prihajajo v mesto z željo, da bi si kaj prislužili in pomagali domačim — ne zaslužijo niti toliko, da bi šlo iz rok v usta, kaj šele, da bi si kaj prihranili! Pa družinski očetje, kako naj ti žive, ko ne vedo ne ure ne dneva, kdaj jim pokažjo vrata in vržejo v bedo brezposelnosti!

To so neizpodbitna dejstva v našem javnem življenju. V času dvatisočletne kulture postaja delovni človek spet suženj. Materializem, organiziran v današnjem gospodarskem sistemu, pritiska široke množice delovnega ljudstva k tlom, ne meneč se za njihove življenjske potrebe. To je kapitalizem, ki mu je glavna skrb čim večji profit na račun delavstva. To je moderno poganstvo, ki se danes oznanja po vsem svetu, strup, ki zastruplja današnjo družbo, ki

drvi tako zgolj za uživanjem, bogastvom in mamonom-denarjem.

Tako se na eni strani kupiči neizmerno bogastvo, na drugi pa revščina in nezadovoljstvo. Kdo naj reši delovno ljudstvo iz teh žalostnih razmer. Od nikogar drugega nima delovni človek pričakovati rešitve, kakor od samega sebe. Prav zato se mora delavstvo organizirati, da s skupnimi močmi naredi konec današnji bedi, brezposelnosti in stiskanju.

Delavstvo mora v organizacije, da bo, združeno v močni delavski fronti, dopovedalo tako tujim kakor domačim kapitalistom, da obstojajo v naši državi delavski zakoni, katere morajo spoštovati. S pomočjo strokovnih organizacij si bo delavstvo ustvarilo boljše kruh, spoštovanje dela in socialno pravičnost.

J. Pestotnik.

Zdravstveno stanje v kranjskem okraju

Na uradnih mestih smo se informirali o zdravstvenem stanju v kranjskem okraju in so nam bili zelo ljubeznivo dani potrebni podatki. Po dobljenih informacijah ni bilo v preteklem letu večjih epidemij. Pojavile so se pač sporadično in so bile tudi hitro zadušene. Malo večja epidemija je bila poleti v Dupljah in na Primskovem. To je bila škrlatinka. Iz teh središč se je širila nato po okolici in po Kranju. Bila pa je v kratkem zadušena in sploh ni povzročila smrtnih slučajev. Bolezen je sedaj popolnoma zatrta radi tega, ker higijenski zavod uvaža cepljenje do 10 let starih otrok. Doslej so bili cepljeni otroci v občinah Tržič, Križ, Naklo, letos se bo vršilo cepljenje v Kranju in okolici. Uspeh cepljenja se je v navedenih občinah že doslej pokazal. Ob prvi priliki bomo prinesli tudi statistiko cepljenja.

Največ skrbi prizadeva sedaj zajezitev jeti-

ke. Ta se je posebno zadnje čase razpasla na črti Skofja Loka—Tržič in okužuje zlasti tovarniško delavstvo. Za širjenje bolezni je največja nevarnost radi tega, ker bolniška blagajna odpušča neozdravljivo bolne in jih prepušča v domačih občinah samim sebi. Zlasti bolniki z odprto jetiko okužujejo celo okolico. Ti slučajni celo naraščajo. Tovarna izžema citrono in izžeto vrže ven, so nam povedali na merodajnem mestu. Zraven pa pride bolniška blagajna, ki utemeljuje sarkastično odpustitev: „Po zakonu o zatiranju bolezni čl. ... so se odpustili —“ Tak je bil zadnje čase slučaj za Kovor, ko je bilo odpuščenih kar 9 bolnikov.

Čeprav je stanje radi tuberkuloze trenutno zelo slabo, vendar se dela z vso vnemo, da se ta bolezen omeji. V Kranju je ustanovljen protituberkulozni dispanzer, ki že posluje. Trenutno ugotavlja vse slučaje bolezni v Kranju in okolici. Ko bodo ti slučajni ugotovljeni, se bo takoj moglo začeti z uspešno akcijo. Poleg tega se že par let skrbi za napravo zdravstvenega doma, kjer bi bil tudi poseben oddelek za ambulatorično zdravljenje tuberkuloznih.

Za izvedbo vseh teh načrtov so seveda potrebna tudi sredstva. V ta namen so dale tudi občine v prihodnji proračun potrebne postavke, ker se same prav dobro zavedajo pomena dispanzerja in nevarnosti radi bolezni; to delajo tedaj radi samoobrambe. Tudi vse tovarne prispevajo po 10 Din letno za vsakega delavca.

Ponekod mislijo, da je širjenju tuberkuloze kriv tudi Golnik. Vendar temu ni tako, kajti vsak bolnik, ki pride na Golnik, se mora pokoriti predpisom vodstva zdravilišča in se ne sme brez njegovega dovoljenja kretati po okolici. Bolniki, ki se kot tužci ne bi pokoravali zdravilišču, ne smejo prebivati v tem kraju.

Kakor vidimo, se zelo veliko stori za pobijanje bolezni in za varstvo zdravih. Upati je, da se bo zdravstveno stanje v kranjskem okraju kmalu znatno zboljšalo, in je želeli, da bi bilo na razpolago v te namene tudi vedno dovolj sredstev. (Po „Slovincu“.)

Tedenske novice

IZ UREDNIŠTVA IN UPRAVE

VOLITVE V SENAT

Povečani Gorenjec. Da zadovoljimo želji naših mnogih naročnikov, smo se odločili za večjo obliko lista. Ta bo omogočila, da bomo mogli priobčevati še več zanimivosti iz cele Gorenjske, ki so včasih morale izostati ali pa biti priobčene tudi v skrajšani obliki. Ker pa bomo po potrebi poročevalske službe spopolnili od časa do časa list še s prilogo dveh ali več strani, nujno vabimo in prosimo v interesu Gorenjske, da se uredi poročevalska služba v vseh krajih. Z listom si bomo utirali lepšo bodočnost in „Gorenjec“ hoče vsakemu poštenemu Gorenjcu tudi do lepše bodočnosti pripomoči. V interesu vsakega poštenega Gorenjca je, da uredi pošteno poročevalsko službo v svojem kraju!

Ali ste že izpolnili našo položnico, priloženo prvi številki Gorenjca?

„Slovenec“ poroča iz Belgrada sledeče:

V večernih urah se je med poslanci raznesla vest, da je v pogledu kandidatnih list za dravsko banovino nastopila še nova težkoča, ker baje postavljata poslanca Urek in Lončar svojo kandidatno listo za dopolnilne volitve senatorjev.

Boj ne bo zboroval. Združenje borcev Jugoslavije Boj obvešča vse krajevne skupine bojevnikov, da radi nenadne obolelosti g. Ljotiča, ki si je zlomil nogo, odpade za nedeljo 20. t. m. sklicani zbor delegatov.

KRANJ

Snežec beli vse pobeli. Danes, dne 18. jan. je začel spet kranjsko okolico beliti novi sneg in že se navdušujejo oni z „dilcami“ kakor tudi tisti, katerim je bela barva v naravi všeč. Vsem smučarjem se zato obeta boljša bodočnost. Smuk po belem snegu!

Lavtižar Josip:

Junaška doba Slovencev

Zgodovinska povest iz 15. stoletja. Godi se na Gorenjskem v dobi turških vpadov.

Nadaljevanje.

Kmalu so kupili grad Kamen pri Begunjah na Gorenjskem, Gutenberg pri Tržiču, Črnelo pri Kamniku, Boštanj in Ortnek na Dolenjskem. Zgodovina poroča, da so imeli Lambergi veliko dobrih lastnosti. Bili so dobrotniki cerkva in samostanov, podpirali so pobožne ustanove ter dali tudi duhovskemu stanu nekaj dostojanstvenikov.

Grof Jurij je bival kot cesarski stotnik navadno v Ljubljani. Dohajal je le v prostih dnevih na Gutenberg, da bi v krogu ljubljene družine pozabil za nekaj časa skrbi, združene z vojaškim stanom. Njegova dobra soproga Agneza je bila iz rodu grofov Ortenburžanov, ki so posedovali lipniški grad Waldenburg pri Radovljici. Starejši sin Gašper je dopolnil devetnajst, mlajši sin Kristof sedemnajst let. Hčerki pa sta bili še mlajši. Anica je štela dvanajst, Franciska pa osem let. Lahko si mislimo, s kakšnim veseljem so sprejeli dobrega očeta, ko je prišel domov, in kako težko so se poslavljali, ko je odhajal spet v Ljubljano.

V gradu je bila kapela Matere božje. V njej je maševal domači duhovnik Anton Felder ter poleg tega poučeval mali deklici v raznih strokah znanstva. —

Vzgojeval je tudi mlada dva grofiča Gašperja in Kristofa, da sta postala poznejše plemenite viteza brez strahu in graje.

Omeniti moramo še neko važno osebo, pripadajočo grajski družini. Ta oseba je bila prav za prav gonilna sila, ki je urejevala graščakovo gmetno stanje. V mislih nam je valpet, kateremu je bila izročena skrb za grofove dohodke. Beseda valpet izvira iz staronemške besede „walboto“, ki pomenja iztirjevalca ali priganjača. On je imel v zapisniku vse podložne kmete, njih dolžnosti glede tlake in drugih uslužnosti. Za ta poklic pa ni bil vsak usposobljen. Biti je moral bolj trdega značaja in ne posebno mehkega srca. Zgodovina poroča o valpetih, ki so vihteli tudi bič nad ubogimi tlačani. Seveda — kakršen je bil graščak, tak je bil tudi iztirjevalec. — Lambergov valpet Čarman je imel, kakor smo že omenili, usmiljenje s kmeti.

Poleg naštetih oseb je stanovalo bodisi v gradu ali v gospodarskih poslopih tudi nekaj stražnikov, hlapcev in dekel, da je znašalo število vseh grajskih prebivalcev na Gutenbergu okoli dvajset.

„Sinoči sem prišel nekoliko pozno domov“, je omenil grof Lamberg pri zajutruku plemeniti gospej Agnezi. — „Iz Ljubljane sem odjahal ob sedmih zjutraj. Na več krajih sem se mudil, največ v Kranju in nekaj časa tudi med kmeti pri kriški cerkvi.“

„Ali mi boš kaj posebnega povedal iz Ljubljane, dragi moj Jurij?“ — ga je vprašala grofinja.

„Da, veliko sem slišal, toda prav malo veselega. Turki se nam bližajo.“

„Pa vendar ne!“, je rekla naglo.

„Znano ti je, kako je bilo lansko leto hudo, ko so prišli prvič v Ljubljano in požgali škofijsko cerkev. Skupne vojske nismo imeli nobene; vsak se je branil, kakor je vedel in znal. Zdaj imajo Turki odprto pot po vsem Gorenjskem.“

„Kaj nas čaka!“ — je vzdihnila in sklenila roke.

Grofinja Agneza je bila zelo prikupljiva gospa in še prav mladostnega obara, čeprav je prestopila že štirideseto leto. Vsa vnajnost jo je izdajala kot potomko plemenite rodovine. Kljub temu pa je bila tako ponižna, da jo je vse ljubilo. S kmetskimi ljudstvom ni občevala kakor visoka gospa, temveč kakor sočutna mati. Če je zvedela za kakega bolnika, mu je poslala boljše hrano ali ga tudi sama obiskala. Saj tisti ne pozna prave sreče, ki zapira svoje srce revežu. Ni lepšega na svetu nego usmiljena ljubezen. Prijazen obraz, ki se sklana nad potrebnim in mu šepeta tolažilne besede, pridobi tudi nasprotnika. Ko so kmetje v drugih krajih čestokrat sovražili grajsko gospodo, so bili podložniki Gutenberga Lambergovim zelo vdani.

„Nisi mi še povedal“, je poizvedovala gospa Agneza, „kako se godi milostlji-

vemu gospodu škofu Žigi v Ljubljani.“

Ljubljanski škof Ziga Lamberg je bil namreč brat graščaka Jurija Lamberga.

„Skrbi in dela ima toliko, da ne ve, kje bi začel“, ji pripoveduje soprog. —

„Stolna cerkev sv. Nikolaja je v razvalinah. Gornji grad na Štajerskem, ki ga je podaril cesar Friderik ljubljanski škofiji, se že dolgo časa upira Žigi in mu noče pripoznati dohodkov. Grad posedujejo benediktinci in se vedejo tako, kakor bi bila vsa ondotna posestva še vedno njihova lastnina. Stanovanje ima škof v Ljubljani zelo preprosto, enako hišam drugih meščanov ali pa še slabše. Ljubljanski stanovni mu ne morejo veliko pomagati, ker so vse blagajne prazne. Tudi župnije, pripadajoče njegovi škofiji, mu ne morejo poslati denarja. Povsod je revščina. Da, visoko čast je dosegel moj brat, toda s častjo je prevzel velike skrbi.“

„Naj bi prosil cesarja Friderika, da bi mu naklonil podporo“, je pripomnila sočutno grofinja Agneza.

„Cesar je sam v denarnih stiskah. — Vendar se kljub temu zanaša Ziga vedno nanj, še bolj pa na dobrotno cesarico Eleonoro. Posebno zaupanje je imel na papeža Pija II.“

„Na papeža?“ je vprašala gospa.

„Da, na Pija II. Saj si že slišala, v kakšni prijateljski zvezi sta bila med sabo. Oba sta živela na cesarskem dvoru pri Frideriku. Pija II. je bilo ime Enej Silvij Piccolomini, preden je po-

Občinska seja v Kranju. V petek 11. januarja se je vršila občinska seja, na kateri je bil podan obračun dohodkov in izdatkov za del l. 1952, 1953 in del l. 1954.

Nato so obravnavali zadevo neplačane trošarine za vino in prešli na volitve gradbenega odbora. Izvoljeni so bili gg. Berjak, dr. Fajdiga, ing. Gros ter namestniki gg. Kumer, Novoselski in Zupančič. Sprejet je bil tudi predlog, naj se virmira proračunska postavka za nabavo regulacijskega načrta v prid kanalizaciji.

Razširitev ceste pri Delavskem domu. Škarpa vzdolž velike kleti ob Delavskem domu je dovršena in prazen prostor je že zasut. Radi nastalega mraza so se nadaljna dela začasno ustavila, sicer pa je glavno delo že končano. Tudi cestni klanec na tistem mestu so že precej znižali. Pri delih je bilo zaposlenih precej delavcev, ki so tako vsaj nekaj zaslužili. Kakor čujemo, se bo preuredil tudi dohod na sejmišče, kar je vsekakor potrebno. Stavbna zadruga Delavski dom je vložila prošnjo za stavbno dovoljenje, da zgradi mesto prejšnje nad kletjo nekoliko ožjo pritlično stavbo, da se zavaruje klet in preuredi zazidani prostor. V torek 15. januarja se je vršil komisijoneli ogled, ki ga je vodil g. sreski podnačelnik Mahnič in so se ga udeležili sosedje, cestna uprava, občinski gradbeni odbor in banska uprava. Delavski dom ima sicer že po svojočasni pogodbi pravico, da tam zgradi pritlično zgradbo, vendar so vsi člani komisije izražali željo, naj bi tisti prostor ostal nezazidan in naj bi se napravila nad veliko kletjo le betonska plošča in čedna ograja okrog tako nastalega dvorišča, kar bi bilo v okras okolice. Kakor čujemo, je stavbna zadruga Delavski dom na to principijelno že pristala pod gotovimi pogoji, ki jih bo morala spolniti mestna občina. Iz splošno estetskih ozirih bi bilo res zelo želeli, da bi tisti prostor ostal odprt, za Delavski dom pa pač govore ekonomski oziri, da se žida tisto stavbo. Mestna občina in Delavski dom sta baje že pričela tozadevne razgovore, da se opusti name-ravana stavba. Na tistem mestu je ob semanjih dneh pač največ prometa. Zeleti bi bilo, da bi se ob tej priliki ves ta del mesta uredil tako, da bi izgled ali pa se vsaj markirale razne „stalce“.

Velika kupčija. Govori se, da je v teku prodaja gradu in posestva Prevole, za kar se zelo interesira vsa kranjska javnost. Prevole ne leži več v območju kranjske občine.

Naš kolodvor in železniška proga nujno kličeta po preureditvi. Pod gaštejmskim klanecem se je zgodilo že polno smrtnih nesreč. Preko proge se vrši velikanski promet in ravno na tistem mestu se pogosto premikajo vlaki, se aranžirajo razne vlakovne garniture, tako da je cesta na tem mestu pogosto delj časa zaprta in morajo ljudje in vozovi dolgo čakati. Menimo, da bi bilo dobro, če bi naši občinski možje temu vprašanju posvetili kaj več pozornosti, da se prične z resnim delom za preureditev kolodvora in drugih s tem vprašanjem združenih zadev.

Naši obrtniki prirede v nedeljo, 27. januarja v hotelu Stara pošta v vseh prostorih zabavni večer, ki se začne ob 5 popoldne. Na zabavnem večeru igrata dva jazz-orkestra.

Igra. Občinski odbor rdečega križa v Hra-stju pri Kranju uprizori v Ljudskem domu v

Kranju v nedeljo 20. januarja ob 4 popoldne novo narodno igro „Ljubavi cvet je zamorjen“, prirejeno po znani Jakličevi povesti „Janez z Visokega“. Kakor je bila priljubljena povest, prav tako zanimiva je tudi igra, ki so jo igrali v Hra-stju in v Smartnem s krasnim uspehom. Vstopnina bo običajna.

Solske zadeve. Kakor je tiho prišla, tako je tudi tiho odšla z dekliške šole gdč. učiteljica Švaljeva, ki je od začetka leta pa do božiča nadomestovala gospo Slaparjevo. Pred kratkim je odšla na svoje definitivno službeno mesto v brežiški okraj. Kakor smo zvedeli, je svoje nadomestovanje odlično vršila in zasluži vso pohvalo. Naj prejme zahvalo tudi na tem mestu, posebno še, ker je bila svojim učencem tudi izven šole najlepši zgled. — Istočasno sta z imenovano gospodično odšli na službo tudi drugi dve tukajšnji domačinki, gdč. Malovrhova, ki je svoje lepe učiteljske zmožnosti pokazala v šoli na Premškovem, in gdč. Sorlijeva. Prva je odšla v Gozd nad Kamnikom, druga pa v Sinji vrh pri Črnomlju. Vsem trem učiteljicam želimo, da bi uspešno izvrševale težko službo.

Smrtna kosa. Na Klancu je umrla posestnica g. Frančiška Aljančič in bila pokopana dne 15. januarja. Nadalje je po kratki boleznii umrla Marina, petletna hčerka g. profesorja Pluta. — Ircostalim naše iskreno sožalje.

Smučarji so kar nanovo oživil, ko nam je zapadel sneg. Vse, mlado in staro, je na dilcah. Vendar pa veselje smučarjev ni povsem popolno, ker je pre malo snega. Pravijo, da bodo smučarji vse kritine v kranjski okolici že sedaj, ko so še zmrznjene, prevrnili in razdrobili in s tem seveda tudi precej smučk polomili. No, jih vsaj spomladi nam ne bo treba grabiti.

Nič ne pomaga, če se še bolj drži in skriva — umazanost v perilu. Bela in gosta pena Zlatorog-ovega mila je gotovo najde, raztopi in odplavi. Zato vse vpijete nič ne pomaga: Kdor hoče poceni prati in imeti belo in duhteče perilo, mora prati z Zlatorogom! V Zlatorogu tiči vsa tajna in umetnost imeti snežno belo in trdno perilo. Gospa, poskusite tudi Vi prati z Zlatorog-ovim milom in kmalu bosta nerazdružljiva prijateljca. Zlatorog-ovo milo je res dobro in — domače. Zato zahtevajte pri svojem trgoecu izrecno le Zlatorog-ovo milo!

Fantovski sestanki. V Ljudskem domu se vrši vsakih 14 dni fantovski večer, na katerem predava g. svetnik Matija Škerbec o človeški morali. Ti sestanki so postali zelo privlačni in to iz tega razloga, ker se obravnavajo stvari, ki pred vsem zanimajo mladega fanta. Toda žalostno je to, da na predavanje ne pridejo tisti fantje, ki so takega pouka pred vsem potrebni. Koliko je fantov, ki še niso pokvarjeni, a pride slaba družba in ga pokvari. Fantje, zavedajte se, da v slabi družbi in v slabih društvih ne boste pogubili samo sebe, ampak ves slovenski narod. Na prihodnji sestanek pridite vsi tisti, ki želite, da ostane slovenski narod zdrav in pošten.

Vprašanje mestnega proračuna in obračuna

Pri občinski seji, ki se je vršila 11. jan., se je bral letni zaključek za leto 1953 in za 1. četrtletje 1954. Zaključek je pokazal, da se je v mnogih postavkah pri izdatkih prekoračil pr-

račun, prav tako pa so tudi nekatere postavke preračunjenih dohodkov izkazale precejšen prebitke.

Posameznim postavkam bomo posvetili posebno pozornost ter jih prihodnjic priobčeli številčno. Jasno se je pokazalo, da proračun ni bil dovolj stvarno sestavljen, kajti sicer take razlike ne bi bile mogoče. To dejstvo je kritiziral ne samo zastopnik manjšine v finančnem odseku, temveč je na javni seji tudi pregledovalec računov g. ravnatelj Košnik izrazil isto kritiko ter s tem pritrdil stališču, ki ga je izrazila po svojem zastopniku manjšina.

Treba bo proračunu radi tega posvetiti več študija in temeljiteje debate ter glasovanja po prevdarnosti vsakega odbornika,

Umetnost vsakega javnega gospodarstva tiči baš v tem, da se proračun in obračun kar najbolj skladata, kajti sicer lahko postavke proračuna mnogo diferencirajo z obračunom, in taki proračuni nimajo nobene realne podlage ter seveda tudi nobene vrednosti.

Že zadnjič smo naglasili, da je treba v proračunski debati dati pristoječo besedo in temeljito razpravljati o posameznih postavkah, ter da nikakor ne kaže v kratki seji jih na brzo roko sprejemati.

Manjšina bo storila v tem pogledu svojo polno dolžnost in bo skrbela, da bo temeljito pripravljena prišla k proračunski debati, če bo po predhodnem študiju videla, da posamezne postavke proračuna ne odgovarjajo fiktivnim razmeram.

Vodilna misel proračuna v današnjih razmerah mora biti in ostati brezobzirna štednja in racionalno uporabljanje denarnih sredstev. Nas že veseli, da sta se revizorja občinskih proračunov soglašala in priznala, da ni prav, da se je proračun v posameznih točkah za toliko prekoračil, in vidimo v tem dobro znamenje za bodoči proračun.

Prepričani smo, da bosta pregledovalca računov, ki pripadata oboje, ta svoj nazor znala tudi povedati svojim pristajem in jih pripraviti do tega, da bodo delili z njima te realne nazore.

Opozicija že iz zadnjič pojasnenih razlogov ni glasovala za sprejetje obračuna, ker si hoče pridržati pravo pritožbo k posameznim obračunskim točkam in ker ne mara prejdicirati s takim glasovanjem kakršenkoli poznejši očetek, kakor se je to zgodilo v trošarinski zadevi. — Kako je bil ta proračun sestavljen, se vidi najbolj iz dejstva, da se je proračunilo dohodkov za Din 1,144.000.—, med tem ko jih je bilo resnično Din 1,505.000.—.

O novi vladi

O novi vladi g. Jevtića so objavile članek zagrebške „Novosti“, ki ga zaključujejo z besedami:

„Verujemo, da bo vlada g. Jevtića vnesla v naše notranje življenje isto vztrajnost, isto metodo in isto korektnost, ki označuje našo zunanjo politiko ter da se nahajamo na pragu nove dobe, novega pomirjenja, bratskega razumevanja in ljubezni, vsi složni v skrbi, da bo država močna, zdrava in srečna.“

III.

GRAŠICEVA DRUŽINA V KRIZAH

Bila sta oče in mati, ki nista več otrok imela kakor samo eno deklico, deklico Lenco.

Omenili smo že, da je Janez Grašič zupanoval v kriški soseski. Potrebno je, da natančneje poznamo njega in njegovo družino.

Bil je krepke postave, zdrave rdeče barve in gostih kostanjevih las. Nosil je po običaju takratne dobe hodnično srajco z okroglo prirezanim ovratnikom, široke platnene hlače in usnjat pas, dolgo sukajo iz sivega „lodna“, na glavi črn klobuk s širokimi krajci, na nogah pa bele nogavice in nizke čevlje. Vpisan je bil v bratovščino sv. Krištofa v Radovljici. Bratovščina je nakladala svojim udom, da ne sme izpiti noben ud več nego vrček vina na enem sedežu in da se mora varovati kletve. Če bi to zavezo prelomil, bi moral plačati enoglejski goldinar v bratovsko blagajno. Sem in tja je kdo Grašiču rekel: „Saj te ne bo nobeden naznanil, ako ne boš držal pravil.“ On pa je odgovarjal: „Četudi ne. Jaz hočem ostati mož besede in delati po svoji vesti. Zato imam okoli vratu privezan svinčeni kip svetega Krištofa, ki me vedno spominja te obljube.“

Sv. Krištof je bil Kranjecem zna n svetnik. Še dandanes vidimo na vnanji steni marsikatero cerkve njegovo podobo.

STRAŽIŠČE PRI KRANJU

Igra. Delavsko podporno društvo iz Kranja bo priredilo v nedeljo, dne 20. januarja ob 7 zvečer v dvorani Šmartinskega doma spevoigro Kovačev študent. K spevoigri bodo naši vrli pevci dodali še nekaj narodnih pesmi. Kdor hoče slišati lepo petje, naj ne zamudi ugodne prilike.

PRIMSKOVO

Nov gospodarski dom. Kakor smo informirani, dobimo nov gospodarski dom. Gasilni dom je postal pretesen in je težavno tudi to, da je isti dom obnoven tudi dom narodne kulture in šramba za gospodarske stroje. Radi tega so sklenili gospodarji, da postavijo nov dom, ki bo namenjen samo za šrambo strojev. Ta dom, ki že stoji, pa bo postal žarišče narodne zavednosti. Tako bo prav!

Javno mnenje. Govorice, ki so nam zadnje čase tako močno zadonele na uho, o potrebi hiše za cerkovnika, so različne. Je velika večina, ki se sprahuje, za kaj naj bo novi gospodarski dom. Ali ne bi bilo bolj gospodarsko, ko bi se postavila hiša cerkovniku, kjer bi bila tudi primerna dvorana za razne prireditve. Stari dom pa bi tako služil svojemu prvotnemu cilju, namreč za šrambo gospodarskega in gasilnega orodja. Cerkovnik bi lahko vodil tudi račun o dvorani. S to mislijo bi naša vas mnogo pridobila na lepoti in ugledu, ker nam sedanja hiša cerkovnika gotovo ne dela časti. Na gospodarjih je leželo, ali hočejo eno ali drugo ali oboje. Drugo bo moralo biti, prvo pa je potrebno. Ako imajo gospodarji dovolj kapitala, potem oboje.

V strel. družini se opaža posebna delavnost. Gospodarji imajo sedaj v zimskem času gotovo več časa in se radi s tem sportom zabavajo.

Naši vaščani, posebno nekateri, prav radi vsestransko posnemajo mesto. Je pač tako, biti hočejo napredni.

Današnja morala. Nedavno smo brali o vzgoji mladine in mislimo, da bi morali to še in še ponavljati, ker se ravno v današnjem času dogajajo nelepere reči. Današnja družba nima več čuta sramežljivosti. Naša vas je postala vas delavcev, saj predstavljajo večino vaščanov delovni sloji. Prav delavec je danes potreben največ pouka o morali in človeškem dostojanstvu. Ko bi se današnji delavec ravnal po nauku Cerkev, se ne bi dogajali taki primeri, kot se ravno pri nas dogajajo celo med delavkami ob večernem povratku iz tovarne. Ne bomo opisovali še tega nočnega početja in opazk, ki padajo. Če pa se ne bo nehalo in ne popravljen red, bomo pa prišli na dan z ostrišimi sredstvi. To je potrebno radi delavstva samega, še bolj radi nočnega miru in radi mladine.

stal papež. Ta je opravljal službo cesarskega svetovalca. Žiga pa službo cesarjevega tajnika in miloščinarja. Piccolomini je postal papež leta 1458, Žiga pa je bil imenovan za ljubljanskega škofa leta 1463. Šel je v Rim, da je prejel od papeža samega škofovo posvečenje. Žal, da je vladal Pij samo šest let katoliško Cerkev. O kako veliko podporo je izgubil moj brat s papeževo smrtjo! Kako bi mu bil Pij rad pomagal v njegovih sedanjih težavah!

„Kdaj nas pride gospod škof obiskat? Dolgo časa ga že ni bilo k nam. Gotovo si ga povabil na Gutenberg.“

„Kajpada“, je pritrdil Lamberg. „Če prej ne, pride gotovo takrat, ko bo Gašper povzdignjen v viteško čast. In to bo kmalu.“

Med tem so vstopili vsi mladi Lambergarjevi v sobo: Francika, Anica, Gašper in Krištof. Lepo je bilo pogledati te zdrave in krepke otroke. Z njimi je bil tudi njihov vzgojitelj duhovnik Anton Felder.

„Kje ste vendar hodili tako dolgo?“ jih je vprašala grofinja mati.

„Ne morete uganiti, kako daleč smo šli na sprehod“, je hitela pripovedovati hčerka Francika in pobožala mamico polih.

„Toliko časa so me prosili, da sem jih moral spremljati do svete Lucije“, je pojasnjeval gospod Felder.

„In kaj ste videli tam posebnega?“ — jih je vpraševal Jurij Lamberg. „Saj

vi trije ste že bili tam, le Francika še ni prišla tako daleč.“

„Prav zaradi Francike nas ni bilo tako dolgo nazaj“, je omenil starejši sin Gašper. „Vse bi bila rada videla. Vprašala je, kakšne so tiste visoke gore, ki so bele po vrhu, in kaj je za gorami. Silila je kar naprej, da smo jo komaj pridržali.“

„Pri sv. Luciji smo bili tudi v cerkvi“, je zdaj Francika sama pripovedovala. „Kako lepa je! Vsa v zlatu. Kje pa je bila doma sveta Lucija?“

„Daleč doli na Laškem, pri morju“, je rekla Agneza. „ižvela je ob času, ko so neverniki preganjali kristjane. Tudi Lucijo so mučili na razne načine, toda ostala je stanovitna in prestala smrt zaradi krščanske vere.“

Francika je zvesto poslušala, kar ji je pravila mati. Deklica je imela prirojen čut za vzvišene stvari in kazala je v nežnih letih, da ji ni veliko mar za posvetnost.

Drugo jutro je odpotoval graščak Jurij spet v Ljubljano. Vsa družina je šla nekaj časa z njim, mlada grofa Gašper in Krištof pa sta ga spremljala do Kranja. Tukaj sta se poslovila in odjahala nazaj v grad pod planino Dobroč.

Trgovski lokal na Vidovdanski cesti 15 se odda. Poizve se v upravi Gorenjca.

(Se nadaljuje.)

SENCUR

Solska vest. Radi boleznj gđ. Milene Pirčeve bomo dobili novo učiteljico gđ. Pevo Vrhovnik iz Ljubljane. Začasno nastavljen učiteljica gđ. Lija Kadunt pa je premeščena v Cetinje v Črni gori.

Gibanje prebivalstva. V naši župniji je nad 3300 duš; lansko leto je bilo rojenih 111 (56 dečkov in 55 deklic), med temi 2 mrtvorojena. Umrlo je 61 faranov (35 moških in 26 žensk). Poročilo se je 15 parov, oklicanih pa je bilo 37 parov.

Nova učiteljica. Iz Prekmurja je k nam po službeni potrebi prestavljena učiteljica gđ. Jožica Vrhovnik. Zelimo, da bi se prav dobro počutila na Gorenjskem.

Smrtna kosa. Po daljši težki bolezni je zapustila solzno dolino vdova in hišna posestnica Katarina Košir iz Hotemaž. Dobra krščanska žena je bila splošno priljubljena radi svojega odkritega značaja. Večni pokoj umrli materi, žalujočim svojem naše iskreno sožalje.

Šraka v svetišču. V tukajšnji župni cerkvi se že dalj časa ponavljajo tatvine žarnic na koru in pred oltarjem. Predrzi dolgoprstnež zaenkrat še ni znan, kadar se bo pa ujel, bo to imelo zanj brez dvoma bridke posledice.

Gasilec so imeli v nedeljo 13. jan. svoj letni občni zbor pri Janezu Maslju.

Narodna igra „Izpod Golice“ se uprizori v nedeljo 20. januarja ob 3 popoldne v dvorani ljudskega doma v Senčurju. Igravci pričakujejo zelo veliko udeležbo.

CERKLJE

„Vrnitev“, to pretresljivo igro domačina Vombergarja, so Bojevniki na praznik sv. Treh kraljev ponovili sicer pred malo manj številnimi gledalci, toda še mnogo boljše kot prvič. Naj omenimo le glavne vloge: Jerico, Petra, Janka in Lenko. Jerica je res vzbujala sočutje, tako neprisiljen je bil ves njen nastop, čeprav bi si želeli v nekaterih prizorih še krepkejšega izraza. Peter je bil bolj posrečen v nastopih z Jerico kot pa z Jankom, Janko je igral vidno občuteno, Lenka se je pa počutila kot doma. Seveda ne smemo pozabiti na Sultana, ki je s svojim besnim laježem nas vse spravljal v resen strah, kaj, če se utrga! Občinstvo je pokazalo obakrat mnogo discipline in razumevanja, kar je treba za naše razmere posebej povdariti.

25 let je te dni preteklo, odkar biva med Lahovci in pase njihove duše vpo-kojeni župnik č. g. Valentin Jakelj, ki bo v kratkem izpolnil tudi 70. leto življenja.

Kmetijski film, ki se predvaja te dni po večjih krajih kranjskega sreza, bomo imeli v nedeljo 20. januarja ob 3 srečo videti tudi v Cerkljah, ki so res povsem kmečka občina. Pri nas so pa pri vsaki stvari kakšne težave. Posebno pa tam, kjer jih ni treba. Vnel se je namreč boj za prostor, kje naj bi se film predvajal; pa ne kot bi prostora ne bilo, ampak ker je preveč prostorov. Čudno, pa le res! Stvar je pa taka, da so združene gospodarske organizacije sklenile, da one kot najbolj poklicane poskrbe za prostor in agitacijo k tej gospodarski prireditvi, toda nekaterim iz nekih razlogov to ni šlo menda v račun in hočejo sami odnesti slavo prirediteljev. Prostor, kjer naj bi se film predvajal, naj pa to že na zunaj pokaže.

Tako je, s tem je treba računati, če naj bo uspeh. Ljudje imajo tudi svoje muhe. To povemo v korist kmetijskega filma.

V znamenju časa. Zgodilo se je, da je nekdo za saharin prodajal navadno šupco iz „cukra“ in dobro zaslužil. Zgodilo pa se je tudi, da je nek rokomavš s štedilnika ukradel lonec z mesom in mastno „šupco“.

SKOFJA LOKA

Gibanje prebivalstva. V mestni župniji je bilo v letu 1934 rojenih dečkov 56, deklic 47, skupaj 83, med temi 1 nezakonski. V Ljubljani rojenih Ločanov je 6 dečkov in 6 deklic, med temi 2 nezakonska. Vsega skupaj 3 nezakonski med 95 novorojenimi, dočim je bilo leta 1933 med 88 novorojenimi kar 12 nezakonskih. Porok je bilo doma 21, med temi 1 tuja, drugje pa 9, domačih torej 29 nasproti 22 v lanskem letu. Umrlo je 15 moških in 29 žensk, skupaj 44, lani pa 54. V letu 1934 je bilo 51 več rojenih kot jih je pa umrlo. Med umrlimi je bilo 9 otrok pod 6 letom. Sv. obhajil je bilo v župni cerkvi 23.550, v špitalski pa 2300, skupno 25.850. Na domu obhajanih je bilo iz pobožnosti 50, za zadnjo uro 48, sv. poslednje olje je prejelo 43 oseb. Glede zdravja smo lahko zadovoljni in tudi v moralnem oziru kaže župnija veselo sliko.

Čast, komur čast! V nedeljo ponoči okrog 1 je nas meščane dvignil močan glas gasilske trombe iz gorkih postelj ali iz raznih okroglih družb. Vsi smo opazovali rdeč sij preko Kamnitika. Gorelo je pri posestniku Ararju v Zab-

nici. Naša gasilska četa se je z vso vneto pripravljala, da odhiti na pomoč. V glasnem ukazovanju so nosili na avto cevi, motoriko in vse potrebno. Ko je bilo na avtu vse urejeno, pa je ponehal ognjen sij in tako ni bilo več potrebno hiteti na pomoč. Kljub temu pa čast, saj se je v potrebnem času vse pripravilo.

Zavetnik našega mesta je sv. Janez Nepomuk in je na Kapucinskem mostu njegov kip, ki je pa imel „v starih časih“ ob strani dve svetilki, katere so mu pobožni meščani prizigali, sedaj pa jih gloje čas. Zelja sedanjih še pobožnih meščanov je, da bi občina prestavila katero izmed svetilk iz ogla Ziberlove ali Hafnerjeve hiše ali pa dala montirati novo svetilko. Tudi za usodo zaobljubljenega kužnega znamenja sredi mestnega trga naj bi se začela delovna občinska uprava brigati.

Obrtniški sestanek. Pod okriljem Osrednjega društva jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino v Ljubljani se je na pobudo in željo škofjeloških obrtnikov vršil obrtniški sestanek v nedeljo, dne 30. decembra 1934, kate-rega se je udeležilo obrtništvo v številu nad 30 in ne glede na pripadnost k združenjem. — Na sestanku so poročali delegati ODJO o vseh za obrtništvo važnih vprašanjih ter tudi odgovarjali na stavljena vprašanja izčrpno, za kar jim je bilo obrtništvo hvaležno, da je slišalo enkrat tudi tako zvano drugo plat zvona. Na kraju sestanka je bil izvoljen veččlanski pripravljalni odbor za ustanovitev DJO v Skofji Loki. — Ker je DJO prostovoljna organizacija obrtništva, kakršne v Skofji Loki še ni, je O-DJO sklicalo ta sestanek in povabilo obrtništvo ne glede na to, kakšne funkcije ali mesta zavzema kdo v združenjih. Na sestanku ni bilo govora o kakih razdorih, kakor je bilo poročano v prejšnji številki, temveč se je le obžalovalo, da ni bilo navzočih nekaterih vodilnih članov združenj, ki bi morali biti v prvi vrsti navzoči. To postopanje pa je navzoče obrtništvo kritiziralo. Še manj pa je bilo govora o kaki politiki, ker to DJO strogo izključuje in zbirajo pod svojim okriljem le obrtnike, ki so voljni s pomočjo organizacije delovati v prid obrtništva. Zato pa ima DJO tudi široko izgrajena pravila, ki so dostopna vsakomur. Toliko glede novice v prejšnji številki, resnici na ljubo, da ne bo po nepotrebnem razburjenje duhov — vsi pa, ki jim je dobrobit obrtništva pri srcu, v bodoče na delo in na sestanke!

TRŽIČ

Silvestrovanje. duhovi so se razdelili v dve skupini. Nekaj jih je šlo v Sokolski dom, druga skupina pa je ostala v hotelu Pošta. V socialističnem konzumu si je v dvorani ravno o polnoči zlomil nogo J. Novak, kurjač v predilnici, ki so ga morali odpeljati v bolnico. V gostilni „Vanderhovca“ so bili preveč vroče krvi. Igrali so svojo žalostno vlogo tudi noži. Tako je bil eden zaboden v stegno, prerezana mu je bila žila odvodnica. Zgubil je veliko krvi. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Občinske zadeve. V petek 4. januarja je bila seja občinskega odbora. Prišlo je parkrat do burnih prizorov. Izvoljen je bil do-sedanji davčni odbor in sicer gg. Ivan Lončar, Franc Globočnik in Vladimir Pernuš.

Koledniki. Opaža se, da je kolednikov v obliki treh kraljev vsako leto več. Nekateri so potrebni. Drugi pa kar prikoledujejo spet lahkomišelnost, kar gotovo ne bo imelo dobrih posledic za njihovo poznejše življenje. V bodoče bi bilo prav, da bi se na kak način to omejilo.

Ogenj. V nedeljo 13. jan. ob pol 6 zvečer nas je presenetila sirena, ki opozarja na požar. Obenem se je slišalo, da v lekarni gori. Pa ni bilo tako hudo. V kleti se je od vročega pepela vnelo žaganje in ni bilo nobene škode. Več škode je bilo napravljeno zaradi nervoznosti pri gašenju, kar dokazuje, kakšne važnosti je ob takih prilikah prisotnost duha.

„Peterčkove poslednje sanje“ je preteklo nedeljo popoldne uprizorilo društvo „Peko“. — Z uprizoritvijo je bila splošna zadovoljnost, posebno pa je bila zadovoljna mladina, katera dela najboljšo reklamo že za prihodnjo nedeljo, ko se bo uprizoritev ponovila.

Občni zbor SPD. V nedeljo 20. jan. ob 9 popoldne se vrši občni zbor podružnice SPD v Trziču. Vrši se v hotelu Pošta. Spored je zanimiv, kar utegne privabiti večjo udeležbo članstva.

NAZNANILO!

Cenjenemu občinstvu, posebno iz Trziča in njegove okolice, s tem najvljudnejše naznanjam, da sem prevzel znani hotel, kavarno in restavracijo Lončar. Potrudil sem bom vsestransko zadovoljiti cenj. obiskovalce in jim nuditi prvovrstno hrano in pijačo po nizkih cenah pri točni in solidni postrežbi. Na razpolago bo gostom moderno urejena kavarna, restavracija, zimsko in letno keglišče kakor tudi lepo opremljene tujske sobe. Letoviščarjem, sportnikom, turistom, obiskovalcem Zelenice in Kofc in trgovskim potnikom pri cenah zna-

ten popust, večjim skupinam pa po dogovoru. Podoželskim voznikom na razpolago udoben hlev za živino. Vsak dan dopoldne prvovrstni goljaš, jetrca in raznovrstna druga gorka in mrzla jedila.

Prevzem oz. otvoritev hotela v soboto 19. januarja ob 8 zvečer z godbo jazz orkestra iz Ljubljane ter petjem in prosto zabavo. Prireditev v vseh prostorih hotela.

Sprejmejo se abonenti.

Za vsestransko naklonjenost in obilen obisk prosi in se priporoča

JANKO BLAGNE, hotelir, Trzič.

NAKLO

V nedeljo 27. januarja igra! Po dobro uspeli drami Vrnitev, ki jo je režiral naš akademik Miha in za katero mu lahko čestitamo, kakor tudi vsem igravcem, zlasti glavnim vlogam, pripravlja agilno gasilno društvo štiridejansko veseloigro „Kadar mačke ni doma“ v režiji g. kaplana. Polna je komičnih zapletljajev, jeze, žalosti — pa se konec koncev vse srečno završi kar z dvema porokama, kakor se za predpust spodobi. Veseloigro bomo videli v nedeljo 27. januarja ob 3 popoldne. Za poskus se bo zvečer ob 8 vršila druga predstava, h kateri se bomo odzvali domačini, da popoldne damo prostora zunanjim gostom. Če bo pa medlo, se vrši samo popoldnava predstava. Toliko smo z gotovostjo zvedeli.

Iz naše šole. V božičnih počitnicah smo dobili še peto učno moč, obetajo nam pa še šesto. Solskih sob imamo dvoje in si ne moremo misliti, kako bi se neutegoma dal urediti in vpletati vsakdanji redni pouk.

— Obenem prosimo, naj se v šoli ne uvajajo pozdravi, ki dozdej niso bili v navadi in ki nimajo nobene zakonite osnove.

Naša zahvala. Sresko načelstvo je na naše pritožbe o večnih nemirih, grožnjah, poškodbah itd. pokazalo toliko uvidenosti in nam je šlo v taki meri na roko, da se čutimo dolžne, javno izreči priznanje in zahvalo. Ze v drugič sede prijatelji noči v zaporih, privrkat deset dni, zdaj osem dni. Naj se jim ohladi nagajiva kri! Upamo, da se bo s takimi temeljitimi sredstvi upostavil spet red in mir! Zato smo hvaležni!

PREDDVOR

Zrtev materinstva. Prejšnji teden je umrla na posledicah poroda Marija Kaštrun, stara šele 28 let. Zapušča moža in dvoje nepreskrbljenih otrok.

Naše veselje. Gledališko in pevsko društvo pripravlja prijateljem našega odra za predpust nekaj veselih uric. Kdaj in kaj, bomo poročali v prihodnjem Gorenjcu. — Čez letošnjo zimo se ne moremo pritožiti, ako ne bo kaj hujšega. Vendar nekateri žele več snega. Kmečki pregovor pravi, da gosposka in zima ne prizane-seta.

PREDOSLJE

Uprava občine Predoslje je dobila nalog, naj na svoji seji spremeni ime vasi Britof.

Ker ni bilo drugega predloga, se je ta predlog sprejel s pripombo, naj Britofljani razpravljajo, kako bi se imenovala njih vas. Kakor smo slišali, bomo izbrali ime Groblje. Nekateri so stavili druge predloge.

Vse polno novic imamo. Kakor v Kranju, tako imamo tudi v Predosljah fantovske sestanke in sicer ob nedeljah zvečer v cerkveni hiši. Sestanke vodi g. kaplan Pogačnik. Fantje, udeležite se teh prepotrebnihih sestankov!

Kmetijska nadaljevalna šola za šolski okoliš Predoslje je pričela s poukom dne 15. januarja. G. upravitelj poučuje vsak teden ob torkih in petkih zvečer, vsakokrat po 5 ure.

Šola. Pri Tišlerju še vedno vse počiva. Učilnica je dogotovljena, toda ne poučuje se še nič v njej. Otroci imajo še vedno deljen pouk. Letošnje leto bodo res veliko odnesli od pouka. Nekaterim se zdi prav, drugim zopet ne.

V preteklem letu so kranjski orožniki imeli dosti opravka z našimi nočnimi sovami. Upamo, da bo v letošnjem letu v tem pogledu mnogo boljše in zadovoljnejše.

Gorenjec je res naš tednik, zato ga vsem prav toplo priporočamo, tudi onim, ki ga dobivajo po kolportarji, naj si ga vsi naroče na svoj naslov.

ZAPOGE

Nekateri pri nas delajo na to, da bi se naša vas odcepila od občine Trboje in priključila k Vodiceam. Nismo proti Vodiceam, saj so nam dosti bližje kakor Trboje. Seveda bi taka sprememba ne šla tako lahko in enostavno, kakor si nekateri mislijo, in sicer zato ne, ker so Zapoge v kranjskem, Vodice pa v kamniškem srezu. Toda nekaj drugega je pri tem značilno. Prav tiste osebe, ki so bile lansko leto še popolnoma zadovoljne s Trbojami in proti priključitvi k Vodiceam, so po 3. juniju 1934 v tem pogledu naenkrat spremenile svoje mišljenje in delajo zdaj za Vodice. Res čudovito je to, kako včasih kak dan

vpliva na spremembo mišljenja in prepričanja nekaterih ljudi, da imajo na enkrat za belo to, kar so imeli poprej za črno. Pika.

BISTRICA PRI PODBREZJU

Ogenj. Posestnika Antona Terana je zadela 5. t. m. nesreča. Ogenj mu je uničil del žage. Da se ogenj ni razširil, gre v prvi vrsti zahvala gasilcem iz Podbrezja, ki so požar takoj udušili. — Škoda je ocenjena na 25.000 Din, „Jutro“ je poročalo, da je škoda 160.000 Din. Ceniti in oceniti nekaj, je pač razlika.

SELCA

Novi grobovi. 45 letnega Jakoba Demšarja iz Topolj je v torek 15. jan. dopoldne nenadoma zadela srčna kap in mož je kmalu za tem izdihnil. — Isti dan malo pozneje so se pa preselili v večnost še Stihelova mati, Franca Nustran iz Studenega, stari 72 let. — Naj jima sveti večna luč!

Prosveta. Slišimo, da je dovoljeno novo društvo, ki se bo imenovalo „Narodna prosveta“ v Selcih. Društvo stopi v življenje z ustanovnim občnim zborom, ki se vrši v nedeljo popoldne v Krekovem domu. Zelimo obilo uspeha!

KRIZE

Novo jaslice. Župna cerkev se postavi z novimi jaslicami na Marijinem oltarju, ki so jih kupili križki farani na pobudo g. kaplana. — Hlev, zares lepo poslikan in z ograjo preke vse oltarne mize, je naredil g. Josip Sitar ml., mizar v križah, dočim je vse kipe sv. družine, pastirjev in sv. Treh kraljev dobavila tvrdka Ničman v Ljubljani. Slikano ozadje jaslic je izvršil g. Bradaška iz Kranja, ki je naslikal Betlehem z okolico in krajem, kjer so se angeli prikazali pastirjem. Jaslice so lepo razsvetljene in jih je vredno pogledati, saj so stale preko 2000 Din. — Farani naj pa že sedaj mislijo tudi na nov božji grob.

Sestanek JSZ. Na praznik sv. Treh kraljev se je v križah v cerkveni dvorani v stari šoli vršil sestanek Jugoslovanske strokovne zveze, kateri je bil dobro obiskano. Poročal je g. Sr. Žumer iz Ljubljane. Njegovim izvajanjem so navzoči pozorno sledili.

Igra. Tukajšnja Mladinska zveza JSZ priredi v nedeljo 20. t. m. ob 3 popoldne v stari šoli koroško narodno igro „Koroški tihotapci“.

Čast, komur čast! Kot je razvidno iz povesti „Junaka doba Slovencev“ v Gorenjcu, so naši pradedje igrali veliko vlogo. Križani smo lahko ponosni na tako slavne pradede, a g. Lavtičarju iskrena zahvala za to ovekovečenje.

SUHA

Uredništvo je prejelo dopis iz Britofa s podpisom „Britofski fantje“. V tem poročilu odgovarjajo poročilu našega dopisnika iz Suhe, priobčenim v naši 1. številki. Pravijo, da fantje iz Britofa niso hodili med sv. mašo po vasi, ampak kesnjeje, in da je enega izmed njih pograbil pes, ker je bil na predolgi verigi. To pojasnilo Britofljanov drage volje priobčujemo in jim tudi mi ponovno želimo mirno srečno novo leto. Sicer pa nam ni znano, kateri fantje so bili mišljeni.

RETEČE

Naše igre. Naše Katoliško prosvetno društvo prav pridno deluje. Letos je uprizorilo že dve dobro uspeli igri. Prva je bila Izpod Golice, druga pa Carski sel. Zdej se pripravlja Nušičeva satira Narodni poslancev. Vse glavne vloge so v dobrih rokah, zato smemo upati, da bo igra lepo izpeljana.

Kronika živih in umrlih. V preteklem letu smo imeli 28 rojstev, 7 mrličev, 3 poroke in 7 oklicev. Župnija se je pomnožila za 21 duš. — Tako malo kot lansko leto, že dolgo niso mrlji. Smo zdravi in trdni kot jeklo, da še smrt koso zlomi, ko zamahne po naših glavah.

Naše cerkveno petje. Lansko leto je naš neumorni g. župnik povečal cerkveni kor, ker je bil vedno premajhen in je oviral napredek lepega cerkvenega petja. Zdej je kor dovolj velik, pa pevcev ni. Je res vedno križ in na noben način ne moreš priti do lepega petja, četudi vsi želimo in se trudimo, kolikor moremo. Pridno gojimo tudi ljudsko petje, ki se vedno bolj uveljavlja.

Najprimernejša darila Vam nudi priznana solidna tvrdka

B. RANGUS, zlatar, Kranj

Uradi, javni lokali, tovarne in c. tvrdke — zanimajte se za stenske ure Reform. Brez navijanja in električnega toka. Točne informacije in vpogled v trgovini.

PRIMSKOVO

Seja občinskega odbora. V ponedeljek 14. januar, se je vršila na Primskovem seja občinskega odbora občine Predoslje. Na dnevnem redu je bila volitev davčnega odbora, v katero so bili izvoljeni: gg. Joško Zabret, tovarnar iz Britofa, Skodlar Franc, posestnik in tesarski mojster v Gorenjah, Likozar Janko, krojaški mojster in posestnik v Predosljah, za namestnike pa gg. Rogelj Ivan, posestnik in kovaški mojster na Primskovem, Sajovic Franc, posestnik in čevljar v Gorenjah in Janez Kosiša, posestnik in mlinar, Hovka. Na dnevnem redu je bila tudi razprava o vlogi župnega urada v Kranju glede ureditve pokopališkega vprašanja. Pokopališče na Primskovem je postalo premajhno, prav kakor kranjsko pokopališče. Odločiti se je treba pri napravi, oziroma razširitvi pokopališča za to, ali se na Primskovem razširi staro pokopališče ali pa se napravi centralno pokopališče za župnijo kje na Hujah ali Klancu. Pri občinski seji so zastopniki iz Gorenj in Primskovega so bili za to, da se na Primskovem razširi staro pokopališče, zastopniki iz Huj in Klanca pa so govorili za to, da se napravi za vso župnijo centralno pokopališče. Končen sklep je bil, da se občina izjavi za centralno pokopališče, če se to napravi kje ob cesti, ki pelje v Šenčur, sicer pa naj bi se razširilo le staro pokopališče na Primskovem. Ob tej priliki je bil tudi razgovor o vojaškem pokopališču na Rupi. Sresko načelstvo namreč urgira, da bi občina pokopališče dostojno uredila. Sklenilo se je, naj bi k preureditvi prispevala vsaka občina nekaj, predaška in kranjska, in bi se vsem pokopanim vojakom postavil skupen spomenik.

ZG. PIRNICE

Ne bo nas še vzela slana. Katoliška akcija deluje pri nas v polnem razmahu. Vsako sredo zvečer se zberemo skupaj ter odidem preko Brezovca v Smednik na fantovski večer ali sestanek katoliške akcije, ki jih vodi g. kaplan Ivan Dolšina. Fantje, le s korajzjo naprej za ciljem Resnice!

Za evharistični kongres se tudi vsestransko pripravljamo. Imamo že sestavljen poseben odbor. Priporočljive bi bile tudi duhovne vaje; to bi bila primerna priprava.

Se nekaj! Nekateri pri službi božji ne poznajo reda. Prejšnjo nedeljo so vprav sredi službe božje odkorakali zmagoslavno izpred cerkvenih vrat.

BREZJE

Zalostno so peli brezjanski zvonovi in naznaili smrt velikega moža, zlatomašnika gospoda župnika Fertina. Kako čislani so bili blagi pokojnik med ljudstvom, se je pokazalo ob njegovem mrtvaškem odru in pogrebu. Zaradi tesnih prostorov v cerkveni hiši, kjer je pokojnik ob koncu svojega življenja bival in tudi umrl, so ga položili na mrtvaško oder v samostanski dvorani. Velike množice so se zbirale ob njegovem truplu, da se še zadnji poslovijo od blagopokojnega. V nedeljo popoldne 13. januarja smo spremili g. župnika na zadnji poti. Tako veličastnega pogreba, kot je bil ta, na Brezjah še ni bilo. Kljub hudemu mrazu, ki je vladal ta dan, je prišlo k pogrebu silno veliko ljudi iz bližnje in daljne okolice. Skoraj polovico zasipske župnije se je prišlo posloviti od g. župnika, ki ji je župnikoval celih 26 let. Med njimi je bila tudi izbrana četa gasilcev iz Zasi-pa, katere častni član je bil blagopokojni župnik Fertin. Pogrebne svečanosti s spominskim govorom v cerkvi je opravil g. kanonik dr. Klinar ob asistenci g. dekana Faturja in g. župnika Zbontarja. Blagopokojnika je spremilo na pokopališče 28 duhovnih sobratov in več redovnikov iz Brezij, ki so mu nudili grob med brati sv. Franciška. Med množico, ki je spremila pokojnika na pokopališče, smo opazili tudi g. dekana Zapreta iz St. Vida, pisatelja župnika Fr. Finžgarja, prof. dr. Zupana iz Ljubljane ter mnogo odličnih osebnosti. Ob odprtem grobu se je v lepem govoru poslovil od blagopokojnega načelnika gasilske čete g. Zupan. Globoko ganjeni smo zapuščali pokopališče, kajti izgubili smo velikega dobrotnika in dobrega prijatelja. Počivaj mirno, blaga duša!

LEŠE

Dva vloma. Malo pred božičem je bilo vlomljeno v počitniško kočjo na vrhu gore Dobrče in odnešeno razno postelno perilo. Te dni pa je bilo vlomljeno v Palovčah pri g. Ivanu Dolžanu, ko so bili vsi pri sv. maši; vlomilec ni hotel obleke, le denarja bi več rabil, zato je vse premetal in našel blagajno kmečke podružnice in vzel okrog 270 Din. Iz tega sklepamo, da je bil domačin, ker ni hotel najmanjše stvarce, razun denarja in da so mu bile tako dobro znane domače razmere.

**Kdor oglašuje
ta napreduje!**

Za neveste Hlebš Kranj Velik popust slike, okvirji, ogledala, steklenina, porcelan

Darilo svojcem!

Naši ljudje v velikem številu zapuščajo svoj rojstni kraj in iščejo kruha po drugih krajih. Mnogo naših fantov in deklet je šlo v južne kraje. Poročila, ki jih svojci prejemaajo od njih, so žalostna. V njih prosijo mater, očeta, brata, sestro ali znanca, naj jim vendar poročajo o domačih krajevnih razmerah. Človek v tujini šele prav spozna, kaj mu je rodni kraj. Vsaka domača novica mu zbudi v srcu veselje do rodne kraja in v duši se mu porodi sto in sto misli. Pošta je draga in časa za pisanje je malo in še se ne more vse napisati, kar bi radi. Najlepše veselje napravite svojemu sinu, hčeri ali zancu, ako mu naročite „Gorenjca“. V njem bo dobil vse, kar zanima njega, ki je bil vedno in tudi vedno ostane Gorenjec. Sebi prihranite mnogo časa in denarja, svojim pa napravite veliko veselje. Pišite na upravo dopisnico s točnim naslovom tistega, za katerega naročate list! Gorenjec je za vse Gorenjce, doma in drugod!

Zima

Usmilite se ubogih ptičkov!

Dobili smo vendar pravo zimo in kakor vse kaže, nastopa hud mraz, kakor da bi se hotelo nadoknaditi njegovo dosedanje pomanjkanje. S tem pa pridejo hudi časi za naše ptičke, ki si ne morejo več pridobivati potrebne hrane. Lakota jih goni v bližino človeških stanovanj, kjer trkajo sami na usmiljena srca in prosijo pomoči. Nastavljajmo jim hrane, pomagajmo jim, kadar obupno prezebajo okrog nas, bogato nas bodo odškodovali zato pozneje s svojim petjem. Ne pozablajmo, da je ptic pevk od leta do leta manj, spomnimo se, koliko nam koristijo samo na sadnem drevju.

Kako in s čim naj po zimi krmimo ptičke? Če imamo na razpolago posebno hišico za krmiljenje, potem jo postavimo pred kakšen grm ali blizu dreves, kjer ptički posedajo in zato z manjšo bojznijo vzamejo nastavljeni hrano. Za krmo so pripravna predvsem olje vsebujoča semena kot konoplja, jedra solnčnic, kumar in buč, mak in lan, (toda ne seme od repe), dalje suhe jagode jereblike ali oskoruše, bezga, belega trna ali gloga. Kot pridojatek tej hrani je priporočati oves in proso, glavni del hrane, vsaj polovico, pa naj tvori cela ali zdrobljena konoplja. Zelo priljubljen je živinski in koštrunov loj ali nesoljeni ostanki kože od slanine. V zavreti loj pomešajmo suhega zmlatega belega, kuhanega ali pečenega mesa, konoplje, maka, prosa, ovsa, posušenih bezgovih jagod in jedra solnčnic. Suha hrana znaša 1 kg in loj približno 1/4 kg. Mast potem varuje hrano, da ne postane mokra in se ne skvari. Nikakor pa ne polagajmo samega kruha ali krompirja, ker taka hrana postane zelo lahko kislja radi mokrote in ptičem škoduje, ta krma se nastavlja le takrat, kadar že ptiči na njo čakajo, kot n. pr. vrabci in jo takoj vzamejo.

Glede varstva in prehrane ptičkov bi mogle posebno mnogo storiti šole s tem, da učiteljstvo priporoča otrokom, naj ne lovijo vsled lakote oslabilih ptičev, pač pa jih naj krmijo, zavedajo pa se naj tudi vsi stariši, da je vzbujaenje ljubezni in sočutja do vseh malih koristnih živalic, kadar so v stiski, zelo dobro vzgojno sredstvo za sprejemljiva mlada srca in proti posurovljenju.

Prosveta

Načelna zadeva

Zadnji čas se opaža velik razmah v ljudski igri. Vse družbe, društva in razne organizacije kar tekmujejo med seboj, kdo bo več in bolje igral. Na splošno moramo biti veseli, da se je naša mladina s tako ljubeznijo oprijela prosvetnega dela na odru. Ne smemo pa pri vsem tem biti preveč površni in gledati le na gmotni in moralni uspeh igre same. Potrebno je, da to močno gibanje mladine na odru tudi globlje in dalekovidneje zasledujemo. Nam ne sme biti vse eno, kdo igra, kako in kaj se igra. Vedeti moramo, da je oder velik vzgojitelj in učitelj. Kar se na odru predstavlja, se rado v življenju ponavlja. Zato naj se voditelji odrov zavedajo važnosti svoje naloge. Natančni morajo biti pri zbiranju iger in tudi pri izboru igralskega osebja. Tu ne sme biti glavno talent, bolj važna so načela in značaji. Tudi na odru je treba imeti značaj, čeprav mnogi mislijo, da to ni potrebno. Ni vse eno, če igralec enkrat nastopi na katoliškem prosvetnem odru, drugič pa na odru, ki je v načelih po-

polnoma nasproten prvemu. Ne smemo biti samo igralci, ki iščemo časti in hvale zase, mi moramo biti v prvi vrsti graditelji in čuvarji naših načel. Zavedajmo se važnosti časa. Sovražnik vere se vedno bolj poslužuje tudi odra, zato moramo biti strogi kritiki pri presojanju te zadeve. Velik del ljudi je danes tako moralno oslabil in nekritičen, da sprejmejo vse, če se le oznanja s primernim šumom, kričavostjo in reklamo. Verjamejo in zaupajo vsakemu tujcu, treba je le, da zna fino govoriti in nastopati v raznih figurah, pa je takoj vse navdušeno zanj in ga postavijo na odlična mesta kulture in prosvete. Ne pogledajo pa takim apostolom globlje v dušo. Pri njih je dovolj, da je zunanost lepa in uglajena, kaj je znotraj, to jih ne briga nič. Zato ni čuda, če moramo doživeti toliko bridkih razočaranj, če moramo gledati, kako se naša mladina pod spretno krinko vedno bolj odtujuje našemu delu in izrablja v nasprotno svrhe.

To se godi v veliki meri na odrih. — Mladina oder ljubi, se rada udejstvuje na njem, zato moramo pa paziti, kdo so voditelji odrov in kakšne igre se uprizarjajo. Dobe se žalostni primeri, ko se predstavljajo igre, ki žalijo verski čut in ponižujejo človekovo dostojanstvo. Proti takim igram moramo odločno nastopiti, kot so to nedavno naredili v nekem kraju na Gorenjskem. Če tak protest kaj pomaga ali nič, to je nam vse eno, imamo pa vsaj zavest, da smo javno povedali, da mi tega ne odobravamo. Naše igranje se mora obrniti bolj na duhovno plat življenja. Pokazati moramo tudi na odru svoja verska načela in jih vedno bolj povdarjati.

Zato tudi pri odru ne smemo trpeti povprečnosti, polovičarjev in raznih mežv. Mi hočemo imeti kremenite značaje tudi pri igranju. Vsak naš igralec mora imeti značaj in verska načela. Ta načela mu morajo biti dragocenejša kot vse drugo. Značajan igralec se pokaže v tem, da se vedno drži enega društva, značajan človek bo tudi na svoj igravski talent polagal toliko važnost, da ga ne bo trosil kot pleve po vetru. Značajan človek ne menja svojih nazorov po trenutni potrebi in koristi, ker zahteva obračun s samim seboj. Tudi ne bo zavidal krivičnega človeka za njegove življenjske uspehe in ne bo posnema njegovih potov.

Bodimo zvesti vsaj sami sebi. Ostanimo na mestu tudi tedaj, kadar nam oblaki zasenčijo sonce, saj vemo, da se oblaki razprše in tem lepše spet posveti sonce v sladki zavesti, da smo ostali značajni možje.

Te besede mi je narekovala skrb za bodočnost našega igranja. Zavedajmo se vsi katoliški kulturni delavci velike važnosti odrskega udejstvovanja. Pazimo, da bodo odri res šola lepih krščanskih načel in idej, zato moramo paziti, da bodo na njih nastopali ne le zgolj prazni talenti brez zdravega jedra, ampak značajni, trdi kot jeklo. Nam morajo biti načela več, kot igra sama in njen materijalni dobiček.

Kušar Tone.

Iz gledališča. Konec maja bo nastopil v ljubljanskem narodnem gledališču kot režiser in igralec v drami švicarskega pesnika C. von Arxa „Izdajstvo Novare“ sin kranjskega cerkovnika Petko Malec, učencem znanega profesorja W. Klitscha na Dunaju.

Gospodarstvo Gospodarski program za dravsko banovino

Danes se države zaradi medsebojnih trenj vedno bolj gospodarsko osamosvojujejo in svoje gospodarstvo ščitijo s carinami in drugimi sredstvi (kontrola zdravstvenega stanja kmetijskih pridelkov). Ker pa so države v upravnem pogledu razdeljene na upravne edinice, se ravnaajo tudi te v okvirju države po istem pravilu gospodarske osamosvojitve.

Da pa morejo države dosegati ta cilj, je potrebno, da imajo izdelan gospodarski program, kaj hočejo. To velja seveda tudi za manjše upravne edinice.

Tak program pa je možen le tedaj, če se natančno ve, kaj tisto gospodarsko področje zmore. V ta namen posebni uradi proučujejo gospodarski položaj in vsakokratne spremembe. To so oficialni ali poloficialni statistični uradi.

Ti uradi so podlaga za proučevanje programov in načrtov, to je gospodarske politike. Čim bolj zanesljivi so ti statistični uradi, tem bolj jasen in vester je potem lahko načrt.

Statistika pa ne zbira samo števil. Ona tudi proučuje gospodarske možnosti razvoja. V vsakem kraju ni mogoče vsakovrstno gospodarstvo, ker ni za to naravnih pogojev. Te predpogoje morajo statistični uradi ugotoviti.

Pri nas v državi imamo tudi mnogo ustanov, ki imajo opisane naloge. Vendar pa, če resno pregledamo razvoj našega gospodarstva in poznamo razmere iz statistik, pridemo do zaključka, da te številko navadno dobro služijo le posameznim državnim potrebam, manj pa kot temelj gospodarske politike. Delo po načrtu, to je potrebno, ker le tako delo je vedno pomembno za gospodarski procvit.

Brez dvoma je v dravski banovini statistika še najboljša. Tudi ozemlje te banovine je lepo gospodarsko zaokroženo. To je spoznal že naš Vodnik v znani pesmi: „Glej, stvarnica vse ti ponudi, le jemat od nje ne zamudi!“ Prav zato namen nam je potreben gospodarski načrt, ki bo obsegal vse panoge gospodarstva in vse sloje. Tedaj tudi kmetijstvo in obrt. To pa bo mogoče le tedaj, če bo mogoče kmetu in obrtniku samemu dati jasno sliko o gospodarskem stanju. Zato je prvo, kar je treba izvesti, omogočiti, da kmečki stan kot najmočnejši prouči v svoji organizaciji gospodarstvo celega stanu, kakor je to že drugim stanovom mogoče. Ko bom poznali v pravi luči, a ne v luči čisto navadne šablonske statistike, položaj kmetijstva, tedaj bo mogoče sestaviti tudi vzoren gospodarski načrt in po njem delati za napredek gospodarstva in prebivalstva v Sloveniji. Če je povsod dobra volja, je ta cilj izvedljiv. Mi ga pozdravljamo.

Sadjarstvo

Ing. Jos. Skubic:

Urejanje nasadov

V zadnji lanski številki smo glede urejanja starih nasadov poudarili pomen odstranitve starega, bolehnega drevja, dalje drevja gozdnega značaja in presajanja mlajšega drevja. Tak star sadovnjak je navadno dovolj svetel in zrachen glede števila sadnega drevja. Pri tem prav nič ne de, če ni sadovnjak urejen po vseh pravih raznih trikotov, četverkotov itd. Glavno je, da so vse veje izpostavljene soncu in morejo vse veje cveteti in roditi. Prav nič manjšega pomena pa ni taka ureditev za uspevanje travišč ali poljskih kultur, za gibanje v vozovi in stroji. Torej dobičkanosna in praktična ureditev!

Pozimi ob toplejših dnevih pa se ne zadovoljimo samo z odstranjevanjem drevja, ampak tudi z urejevanjem preostalega zdravega in gospodarsko pomembnega drevja.

Pomislimo samo, kako čudno obliko ima navadno drevje, ki se je razvijalo v gošči. Na zunaj je videti drevo zelo visoko, a veje so razmeroma kratke, kot v gozdu, kjer drevje gojimo radi debela. Zelo številne veje so prav zanikrne, mnogo je suhih. Radi tega se je treba spraviti tudi nad veje. S tem bomo dosegli, da bo tudi posamezno drevo bolj zračno. Seveda pri tem ne mislimo, da bi kazalo drevo tako obsekati in obžagati, kot to dostikrat vidimo pri hrastih, ko mu posekajo razen nekaj vej v višini kakih 10 m prav vse nižje veje. Ne! Mi odstranimo le najpotrebnejše, kar je v prid drevesu za večjo rodovitnost kakovostnega sadja in radi zdravega razvoja preostalih delov. Tako odpadejo vse suhe veje in vrhovi, vse zelo nalomljene in začehane, močno rakave ali v rasti zastale veje, za katere ni prav nič verjetnosti, da bi se mogle še kdaj tudi na soncu popraviti. Če smo v dvomu, rajši vejo pustimo na miru, saj bo še itak čas in tudi potrebno v kesnejših letih take napake popravljati. Torej ne pretiravajmo.

Pazimo pa pri trebljenju vrhov in vej, da ne puščamo štrecljev, čeprav naj bi služili za obešanje drogov s perilom ali za otroške gugalnice. — Ti štreclji začno trohneti ter se trohno prenaša tudi v deblo samo in dobimo tako votle veje. To pa ne sme biti. Zato odrežimo vejo tik ob deblu. Če je rana velika, jo zamazimo s cepilnim voskom, večje rane pa je dobro tudi obvezati. Preveč ran naenkrat tudi ne delajmo, ker bi se utegnile drevo posušiti.

Drevo je tako samo očiščeno nepotrebnih ali celo škodljivih vej. Zaradi goščave drevja in vej pa je trpela tudi marsikatera zdrava veja, ker so iskale svetlobo ter se zato in tudi iz drugih vzrokov križale in med seboj drgnile. Radi ran ter radi pomlajevanja pa so poglale tudi še številne mladike, kot so vodni poganjki ali roparji. S temi zdravimi vejami je treba še prav posebno previdno ravnati, kajti oblika drevesa jih utegne v bodočih letih prav zelo potrebovati. Pa o tem se bomo že še pogovorili.

Za laskoto očistiti drevje mahov in lišajev, kadar se drevje dobro otaja, je tudi pozimi

kor tudi starega razpokanega lubja. S tem delom osvobodimo drevo raznih skrivališč za nešteto golazen, ki se tu skriva, pospešimo hitro izhlapevanje vode, ki bi utegnila pronicati skozi najmanjše rane v les in pospeševati razpadanje, ter pospešimo tudi gibanje zraka v staniču. To je velikega pomena zlasti za oslabele drevje, kajti mahovi in lišaji se najbolj razvijajo v starih, gostih, zanikrnih nasadih. V zračnih nasadih bodo ti škodljivci zelo omejeni v razvoju ter se jih dá tudi uspešno preprečevati.

Drevje bo v tej obliki za silo spravljeno v tako stanje, kot mora biti dobro drevo.

Pozimi je umestno, da pospravimo že tudi posekano ali izkopano drevje ter pospravimo veje. S temi deli bomo omogočili kasnejše gnojenje travi in drevju, uničevanje škavja, ureditev travnišča ter razkuževanje drevja.

Zapomnimo si, da je le dobro urejen sadovnjak dobičkanosen in da nam vsak zimski dan odtehta v sadjarstvu bolj, kot kje drugod, lepe denarje.

Živinski trg v Kranju

V ponedeljek je bilo na živinskem trgu dosti goveje živine in je bilo mnogo prodane. Cene so tako nizke, da upravičeno kmetje tarnajo. Lepi rejenci volji po 3.75, 3.50, malo slabše pa po 3 Din.

Praščičev je bilo nekoliko manj kakor prejšnji ponedeljek, ali cene so bile iste. Praščič, težak 280 kg, je bil od kupca cenjen na 1700 Din, t. j. nekaj več kot po 6 Din. V ostalem so cene praščičev od 5.75 do 6.50; po 7 Din se sploh ne prodajajo domači praščiči.

Trg v Škofji Loki

Cena praščičev se v naši okolici drži po 7 Din, le kak izreden eksemplar se proda za 50 par višje.

„Slovenski gospodarski list“. Mohorjeva družba v Celju izdaja že drugo leto Slovenski gospodarski list. Te dni smo prejeli prvo letošnjo številko. Ze zunanja oprema je tako lična, da vzbuja pozornost. Iz vsebine navajamo sledeče članke: Brez kmetijskih zbornic kmetu ne bo boljše. Več ranega krompirja, Začetek plemenske uporabe junic, Higijenska nega molznih krav, Preveč žveplana vina, Za naše gospodinje, Svetovni trg in gospodarstvo, Splošno, Les, Razno. List bo izhajal vsak drugi četrtek, naročnina 24 Din na leto. Natančnejše informacije se dobe tudi v uredništvu Gorenjca, ki list toplo priporoča.

Koledar slovenskega gospodarja je žepni koledar, ki vsebuje polno važnih naukov in podatkov za slovenskega posestnika. Dobi se pri upravi Gorenjca za 10 Din. Kdor se je kdaj navadil na te vrste koledarjev, ga bo razširil tudi med drugimi posestniki. Natančnejše informacije dobite lahko pri uredništvu ali upr. Gorenjca, zlasti še fantje in možje, ki bi koledar razpečavali. Koledar je izdal tednik Slovenski gospodar v Mariboru.

Svet pove

Nemško časopisje poroča zadnje dni o popolnem gospodarskem polomu mestne občine Vöslau v Avstriji. Vöslau je malo mestoce z nekaj nad 4.000 prebivalci v bližini Dunaja, ki je dosedaj slovelo po dobrem vinu, a je v zad-

njem času dobilo nov sloves vsled svojega občinskega gospodarstva. Občino je vladala zadnja leta socialistična večina, ki je obstajala večji del iz ljudi, ki sami niso plačevali nobenih direktnih občinskih davkov in davščin, vsled česar si niso delali prav nobenih skrbi pri nalaganju vedno večjih občinskih bremen, ostalim svojim someščanom. Skrb te večine je šla predvsem za to, da se ovekoveči z velikimi deli, ne glede na to ali so potrebna ali ne, ne glede na to ali so rentabilna ali ne, in še manj, so se brigali za to, če bo zmoglo malo mestoce nova velika bremena ali ne. Glavna stvar so jim bile velike investicije, pri katerih je marsikateri njihov pristaš prišel lahko na svoj račun. Četudi je v bližini Vöslava svetovno znano kopalnišče in zdravilišče Baden, so si vendarle nekateri občinski očetje vtepli v glavo, da morajo z Badnom konkurirati in da morajo napraviti in zgraditi tudi svoje kopalnišče, ki bo njihovo slavo raznašalo po svetu ter sosednjemu mestu odvzelo goste. Vkljub vsemu odporu davkoplačevalcev je zmagala volja tedanjih oblastnikov, zato, ker so tudi našli podporo na Dunaju, kjer je vladala tudi socialistična večina. In tako se je zgodilo, da je malo mestoce Vöslau zgradilo veliko, lepo, novo kopalnišče, ki je bilo za malo mestoce seveda veliko preveliko in ki ni občini donosalo skoro ničesar, ki pa je veljalo obilo milijonov. Čim pa so občinski očetje začeli investirati, dobili so apetit in izvedli so še celo vrsto drugih investicij, s čemur so občino za mnogo milijonov obremenili, ne da bi vse te investicije dale kaj dohodkov.

Ko se je režim menjal in je sedanji režim v Avstriji napravil konec socialistični večini tudi v Vöslavu ter napravil obračun s prejšnjim gospodarstvom, pokazala se je strahotna slika! Mestece je zlezlo v tako velike dolgove, da kljub najvišji obremenitvi svojih meščanov nima nikakega izgleda, da bi jih v doglednem času krilo. Časopisje poroča, da je mesto Vöslau v konkurzu, nadalje pa tudi, da pride v najkrajšem času vse občinsko imetje na boben, da se bo v kratkem na javni dražbi prodajalo ne le novo kopalnišče, ampak tudi rotovž ter vse mestne neprimičnine. Kdor si hoče o tem vzornem občinskem gospodarstvu natančneje podučiti, naj prečita predzadnjo številko časopisa „Sonn und Montagszeitung“, slika kopalnišča pa najde v zadnji številki „Das interessante Blatt“.

Dinar prihranjen je dinar zaslužen!

Zato kupujte, kjer je cena dobremu blagu nizka.

- Moške in damske smučarske obleke Din 295.
  - Moške in damske smučarske hlače Din 125.
  - Smučarske kape iz istega blaga Din 25.—
  - Smučarske rokavice moške, podložene in nepremočljive, par Din 25.—
  - Smučarske rokavice, damske, par Din 22.—
  - Smučarske rokavice, dežje, par Din 18.—
- Priporoča se največja trgovina z izgotovljenimi oblekami na Gorenjskem

Albin Jazbec, Kranj

Po konkurenčni ceni

dobite močno in lepo izdelane smučarje, gojzarje, vse sportne čevlje kakor tudi najfinejše čevlje za ples le pri znani domači tvrdki

Andr. Černilec

KRANJ — KOKRIŠKO PREDM. ŠT. 40

Vse čevlje napravim tudi po meri. Sprejemam vsa popravila. — Pridite in se prepričajte!

Usnjarska in čevljarska zadruga

Runo

r. 3. 30. 3. v Tržiču

priporoča sledeče lastne in zato najcenejše izdelke:

- ovčine v raznih barvah,
  - kozine za pletene sandale usnje za površnike,
  - boks, ševro, juhtovino,
  - galanterijsko usnje itd.
- Obiščite nas!

Še je čas,

da si nabavite čevlje za smuk in sport. V zalogi imamo vse vrste čevljev ročnega izdelka in tudi zalogo snežk in galoš.

Fr. Strniša, Kranj

Sprejemam vsa popravila čevljev, galoš in snežk.

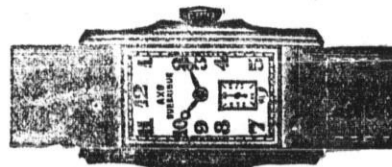
MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0.50 D. Najmanjši znesek je 6 D.

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Tonejc tapetnik, v hiši g. F. Azmana.

Ugodna prilika. Zaradi preureditve gledališkega odra se prodajo dobro ohranjene kulise za nizko ceno. Naslov se poizve v upravi Gorenjca.

Samo Din 143.—

Št. 995. Elegantna KROM zapestna ura s finim pravim švicarskim Anker kolešjem, v kamnih tekoča

Din 143.—

Št. 996. Ista s svetlečim kazalnikom in kazalci

Din 154.—

Št. 912. Žepna ura Anker Remontoir, pravi švicarski stroj, lepo ohišje, zelo dobra

Din 35.—

Št. 913. Ista z radium svetlobnim kazalnikom in kazalci

Din 45.—

Triletno pismono jamstvo. Nikak riziko. Zamenjava dovoljena, tudi se vrne denar. **Čenik zastoj in poštnine prosto.**

H. Suttner, Ljubljana 9

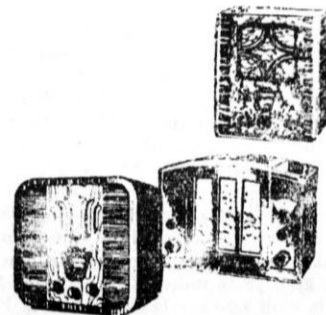
Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Ves svet je pod Vašo streho s Philips radio aparatom

katerega Vam dobavlja na mesečne obroke

- Typo 961 A po Din 115.—
- „ 940 A „ „ 165.—
- „ 836 A „ „ 265.—

B. ŠINKOVEC KRANJ, Glav. trg

“SUPER-INDUCTANCE”

PHILIPS RADIO

Največja radio industrija sveta.

HRANILNICA in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potem poštne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago.

Nove hranilne vloge se obrestujejo po dogovoru in se izplačujejo vsak čas brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodneje.

Kmetijska okrajna zadruga v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

Največja vnovčevalna zadruga na Gorenjskem

Kupuje od svojih članov krompir, fižol in vse poljske pridelke po najvišjih dnevnih cenah.

Prodaja svojim članom umetna gnojila, cement, koruzo, semena, krmila, moko, motorje in vse specerijsko blago po najnižjih cenah.

Kmetovalci, bodite člani te zadruge!

Pozor! Sveče!

Cenjenemu občinstvu vljudno sporočam, da imam za svečnico veliko zalogo voščenenih sveč in zvitek (vaksštekelcov). V zalogi imam vedno vsakovrstne sveče. — Nadalje dobite pri meni edno sveže slašice, čokolado in bonbone na drobno in debelo. — Priporoča se

Peter Faletič pri „Klandru“

slaščičar in medicar

KRANJ

JENKOVA 6